

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 20.12.2011
СОМ(2011) 897 окончателен

2011/0437 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за възлагане на договори за концесия

(Текст от значение за ЕИП)

{SEC(2011) 1588 окончателен}

{SEC(2011) 1589 окончателен}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

В своето Съобщение относно „Акт за единния пазар: Дванадесет лоста за насърчаване на растежа и укрепване на доверието“ от 13 април 2011 г. Комисията обяви намерението си да приеме законодателна инициатива в областта на концесиите.

Понастоящем възлагането на концесии за строителство се регламентира от ограничен брой разпоредби на вторичното право, а концесиите за услуги се регулират само от общите принципи на ДФЕС. Тази непълнота води до сериозни нарушения на вътрешния пазар, по-специално до ограничен достъп на европейски предприятия, особено малките и средните предприятия, до икономическите възможности, предлагани от договорите за концесии. Липсата на правна сигурност води и до неефективни резултати.

Настоящата инициатива има за цел да намали правната несигурност при възлагането на договори за концесии, което ще е в полза на публичните органи и икономическите оператори. Правото на ЕС не ограничава свободата на възлагащ орган или възложител да изпълнява със свои собствени средства задачи от обществен интерес, попадащи в неговата компетентност, но ако възлагащият орган реши да прибегне до външни субекти за изпълнение на такива задачи, за всички икономически оператори от ЕС трябва да бъде осигурен ефективен достъп до пазара.

В контекста на строги бюджетни ограничения и икономически трудности в много държави-членки на ЕС на ефективното разпределение на публичните средства се отделя специално внимание. Адекватната законодателна рамка за възлагането на договори за концесия би била от полза за публичните и частните инвестиции в инфраструктурата и стратегическите услуги при най-добро съотношение между качество и цена. В Съобщението на Комисията от 2009 г. относно *„Мобилизиране на частни и публични инвестиции за възстановяване и дългосрочно структурно изменение: развиване на публично-частни партньорства“* беше отбелязан потенциалът, който законодателната инициатива относно договорите за концесии би имала за създаването на единна рамка на ЕС, благоприятстваща публично-частните партньорства (ПЧП),.

Настоящият проект се представя за обсъждане заедно с преразглеждане на директивите за обществените поръчки¹. Той ще доведе до приемането на отделен нормативен акт, регламентиращ възлагането на концесии, който заедно с двете предложения за преразглеждане на съществуващите директиви в областта на обществените поръчки (Директиви 2004/17/ЕО и 2004/18/ЕО) има за цел да бъде създадена съвременна законодателна рамка за обществените поръчки.

¹ COM(2010) 608 окончателен, точка 1.4, предложение № 17.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБСЪЖДАНИЯТА СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Между 12 май и 9 юли 2010 г. службите на Комисията проведоха обществено допитване в интернет, адресирано до широката общественост. Между 5 август и 30 септември 2010 г. беше организирано друго обществено допитване сред икономическите среди, социалните партньори и възложителите. В хода на допитванията се потвърди наличието на проблеми, свързани с липсата на правна сигурност, и станаха ясни пречките, с които предприятията се сблъскват при достъпа до пазара. Също така беше предложена идеята за предприемане на подходящо действие на равнище ЕС. Резултатите са на разположение на адрес http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/concessions_en.htm

Тези заключения бяха подкрепени също и от редица двустранни срещи с представители на държавите-членки, на местните власти, както и на предприятия, действащи в съответните сектори, и на браншови сдружения.

Информацията, събрана в хода на допитванията, беше използвана в доклада за оценка на въздействието, който беше внимателно проучен и приет от Съвета за оценка на въздействието на 21 март 2011 г. Съветът за оценка на въздействието препоръча по-специално да бъдат събрани допълнителни доказателства за мащаба на установените проблеми, последиците от откритите нарушения, различното третиране на обществените поръчки и концесиите и да бъде подобрен още на анализът на въздействието и сравнението на възможните варианти. Тези препоръки бяха надлежно взети под внимание в представената нова версия на оценката на въздействието. Становищата на Съвета за оценка на въздействието по доклада бяха публикувани заедно с настоящото предложение, окончателния доклад за оценка на въздействието и резюмето на доклада.

В доклада се потвърди нуждата от ново законодателство. Според констатациите в него икономическите оператори се сблъскват с неравнопоставени условия на конкуренция, което често има за резултат пропускане на възможности за извършване на стопанска дейност. Това положение води до разходи и се оказва в ущърб на конкурентите от други държави-членки, възлагащите органи, възложителите и потребителите. Освен това остават неясни определенията за концесия, както и точното съдържание на задълженията за прозрачност и недискриминация, произтичащи от Договора. Породената от това липса на правна сигурност повишава риска от анулиране или предсрочно прекратяване на незаконно възложени договори и в крайна сметка разколебава органите да използват концесии, когато договор от този вид би могъл да бъде едно добро решение.

Дори и ако държавите-членки биха предприели законодателни мерки за създаване на законодателна рамка, основаваща се на принципите на Договора, правната несигурност, свързана с тълкуването на тези принципи от националните законодатели и големите разминавания между законодателствата на различните държави-членки, биха останали. В определени случаи пълната липса на национално законодателство в тази област беше посочена като причина за пряко възлагане на обществени поръчки със съпътстващите рискове от вредни практики или дори корупция.

Оптималното предложено решение беше да се приеме законодателство, основано на действащите разпоредбите по отношение на публичните концесии за строителство, което да е подходящо пригодно и допълнено с някои конкретни разпоредби. По-ограничаващ подход би бил, ако се разшири действието на разпоредбите, приложими по отношение на обществените поръчки, така че да обхваща и концесиите. Беше преценено, че този подход е безперспективен, тъй като би могъл евентуално да разколебае възлагащите органи да използват концесиите.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Правно основание**

Предложението се основава на член 53, параграф 1, членове 62 и 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

- **Принцип на субсидиарност**

Принципът на субсидиарност е приложим, доколкото предложението не попада в изключителните компетенции на ЕС.

Целите на предложението не могат да бъдат достатъчно добре постигнати от държавите-членки поради следната причина:

Координирането на процедурите за обществени поръчки над определени прагове е важно средство за постигането на вътрешен пазар в областта на обществените покупки, тъй като осигурява реален и равен достъп до концесии на икономическите оператори в целия единен пазар. Еднаквите за цяла Европа процедури по възлагане на обществени поръчки осигуряват прозрачност и обективност на обществените поръчки и водят до значителни икономии и по-добри резултати от поръчките, което е от полза за публичните органи в държавите-членки и, в крайна сметка, за европейските данъкоплатци.

Тази цел не би могла да бъде достатъчно добре постигната чрез действие на държавите-членки, което неизбежно би довело до разминаващи се изисквания и евентуално до противоречащи си процедурни режими, усложнявайки регулирането и създавайки ненужни препятствия пред трансграничните дейности. Всъщност до този момент много държави-членки не тълкуваха еднакво, нито изясняваха достатъчно и не прилагаха съответните принципи от Договора за прозрачност и равнопоставеност, които гарантират правилното възлагане на договорите за концесия. Не може да се очаква, че причинените от това липса на правна сигурност и изключване от пазара ще бъдат преодолени без намеса на подходящо ниво.

Ето защо е необходима намеса от страна на ЕС за преодоляване на съществуващите пречки пред пазара на концесии в рамките на ЕС и за осигуряване на сближаване и равни условия в ЕС, гарантирайки в крайна сметка свободното движение на стоки и услуги в 27-те държави-членки.

Поради това предложението е в съответствие с принципа на субсидиарност.

- **Принцип на пропорционалност**

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност, тъй като то не излиза извън границите на необходимото за постигането на целта да се осигури правилното функциониране на вътрешния пазар чрез установяването на ограничени правила относно възлагането на концесии.

Посредством оценката на въздействието бяха набелязани и анализирани няколко решения, за да се прецени дали отговарят правилно на целите на законодателството. Анализът показва, че тези цели не могат да бъдат постигнати чрез политиката в областта на нарушенията или други мерки, които не са от законодателно естество, например актове с незадължителна юридическа сила. Беше преценено, че наборът от най-основните разпоредби, които понастоящем се прилагат за обществените концесии за строителство, е недостатъчен, тъй като не води до достатъчна правна сигурност и съответствие с принципите на Договора. От друга страна, беше сметнато, че по-подробно законодателство, подобно на съществуващите правила относно възлагането на обществени поръчки, излиза извън границите на необходимото за постигане на целите.

- **Избор на нормативен акт**

Тъй като предложението е на основание член 53, параграф 1, членове 62 и 114 от ДФЕС, използването на регламент, който да бъде приложим към поръчките както на стоки, така и на услуги, не би било допустимо съгласно Договора. Поради това предлаганият акт е директива.

Вариантите, които не са от законодателно естество, бяха отхвърлени по причините, изложени подробно в оценката на въздействието

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета.

5. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

- **Преразглеждане/редакция/клауза за автоматично прекратяване**

Предложението съдържа клауза за преразглеждане във връзка с икономическите последици за вътрешния пазар от прилагането на праговете, определени в член 5.

- **Подробно обяснение на предложението**

Очаква се настоящата директива да гарантира прозрачността, непристрастността и правната сигурност при възлагането на договорите за концесии и с това да допринесе за постигането на по-добри инвестиционни възможности и в крайна сметка на повече и по-качествено строителство и услуги. Тя ще се прилага за концесии, възложени след влизането ѝ в сила. Тази разпоредба отговаря на решения на Съда на Европейския съюз относно промяна да договори (без да се засягат временните мерки, които може да се

окажат конкретно необходими за осигуряване на непрекъснатост на предоставянето на услугата до възлагането на нова концесия).

Очаква се посочените по-горе ползи да възникнат вследствие на редица процедурни изисквания и пояснения, приложими за възлагането на концесии, с които се целят две основни неща: повишаване на правната сигурност и осигуряване на по-добър достъп на всички европейски предприятия до пазарите на концесии.

Правна сигурност

Директивата цели основно да осигури яснота относно правната рамка, която се прилага по отношение на възлагането на концесии, но също така и да очертае обхвата на прилагането на тази рамка. Конкретните задължения в областта на концесиите ще повишат правната сигурност, като, от една страна, предоставят на възлагащите органи и възложителите ясни правила, в които са заложили принципите от Договора, ръководещи възлагането на концесии, а от друга страна, ще предоставят на икономическите оператори някои основни гаранции по отношение на процедурата по възлагане.

Определение: Настоящото предложение за Директива за възлагане на договори за концесия дава по-точно определение на договорите за концесия чрез позоваване на понятието за оперативен риск. С него се пояснява кои видове риск се разглеждат като оперативен и как да бъде определен същественият риск. То съдържа също препоръки за максималния срок на концесиите.

Включване във вторичното законодателство на задължения от Договора: С предложението се разширява действието на повечето задължения, които понастоящем важат за възлагането на публичните концесии за строителство, така че да обхванат и концесиите за услуги. В него са заложили няколко конкретни и по-точни изисквания, които са приложими за различните етапи от процеса на възлагане и отразяват принципите на Договора според тълкуванията на съдебна практика на Съда на Европейския съюз. Също така се разширява приложението на вторичното законодателство към договорите за концесия в сектора на комуналните услуги, възлагането на които понастоящем не е регулирано от това законодателство.

Сътрудничество между публичните институции: Налице е значителна правна несигурност относно това доколко сътрудничеството между публичните органи следва да бъде подчинено на правилата за обществени поръчки. Съответната съдебна практика на Съда на Европейския съюз се тълкува по различен начин от държавите-членки и дори от възлагащите органи. Следователно настоящото предложение изяснява в кои случаи договорите, сключени между възлагащи органи, няма да подлежат на правилата за възлагане на концесия. В това пояснение са отразени принципите, залегнали в съответната съдебна практика на Съда на Европейския съюз.

Промени: Промяната на концесиите по време на техния срок става все по-актуален и проблематичен въпрос за практиците. С конкретната разпоредба за промяна на концесии се възприемат основните решения, разработени в съдебната практика, и се дава прагматично решение за справяне с

непредвидени обстоятелства, налагащи промяна на дадена концесия по време на нейния срок.

По-добър достъп до пазарите на концесии

Предложението предвижда значително подобрене на достъпа на икономическите операторите до пазарите на концесии. Разпоредбите имат за цел основно да увеличат прозрачността и безпристрастността на процедурите по възлагане на концесии, като ограничат произволните решения на възлагащите органи и възложителите във връзка с действията им преди и след публикуването, процедурните гаранции, критериите за избор и възлагане и сроковете за участниците. Освен това разпоредбите осигуряват по-добър достъп до правосъдие, за да се предотврати или отстрани тяхното нарушаване.

Обнародване в Официалния вестник: За да се осигури прозрачност и равнопоставеност на всички икономически оператори, предложението предвижда задължително обнародване на всички договори за концесия на стойност 5 000 000 EUR или по-голяма. Действието на този праг, който вече се прилага при концесиите за строителство, сега се разширява и по отношение на концесиите за услуги, вземайки предвид обществените допитвания и проучванията, проведени от Комисията при изготвянето на предложението. Целта му е допълнителната административна тежест и разходи да останат пропорционални на стойността на договора, като се отдели особено внимание на договорите с ясен трансграничен интерес. Прагът се прилага по отношение на стойността на тези договори, изчислена според методологията, определена в тях В случаите на услуги, стойността представлява общата прогнозна стойност на всички услуги, които трябва да бъдат предоставени от концесионера по време на срока на концесията.

Новите правила определят също минималния обхват на информацията, която трябва да бъде предоставена на потенциалните участници.

Срокове: С настоящото предложение се определя минимален срок от 52 дни за заявяване на интерес към определена процедура по възлагане на концесия, като такова условие съществува понастоящем за публичните концесии за строителство. Беше решено срокът за концесиите да бъде по-дълъг от този за обществените поръчки, тъй като договорите за концесии обикновено са по-сложни.

Критерии за подбор и изключване: В предложението се предвиждат задължения относно критериите за избор, които да бъдат прилагани от възлагащите органи или възложителите при възлагането на концесии. Тези правила не са толкова строги, колкото подобни разпоредби, приложими за обществените поръчки. Те обаче ограничават критериите за избор до критерии, свързани с икономическия, финансовия и техническия потенциал на кандидата, както и обхвата на допустимите критерии за изключване.

Критерии за възлагане: В предложението се предвижда задължения за прилагане на обективни критерии, свързани с предмета на дейност на концесията, които осигуряват съответствие с принципите за прозрачност, недискриминация и равнопоставеност и които гарантират, че офертите се

оценяват при условията на реална конкуренция, като по този начин възлагащият орган или възложителят може да определи общите икономически предимства. Тези критерии следва да възпрепятстват произволни решения от страна на възлагащите органи и възложителите и трябва да бъдат публикувани предварително, като бъдат изброени в низходящ ред по важност. Държавите-членки, възлагащите органи или възложителите могат, ако желаят, да предвидят или да прилагат при възлагането на концесии критерия за "икономически най-изгодната оферта".

Процедурни гаранции За разлика от директивите за обществените поръчки предложените правила не съдържат конкретен каталог на процедурите по възлагане. По този начин, когато възлагат концесии, възлагащите органи и възложителите могат да прилагат по-гъвкави процедури, което позволява по-специално да бъдат взети предвид националните правни традиции и процесът на възлагане да бъде организиран по най-ефективния начин. В предложението са заложени обаче няколко ясни процедурни гаранции, които трябва да се прилагат при възлагането на концесии, по-конкретно по време на преговорите. Целта на тези гаранции е да осигурят справедлив и прозрачен процес на възлагане.

Средства за правна защита: Предложението предвижда разширяване на обхвата на приложение на директивите относно средствата за правна защита (директиви 89/665/ЕИО и 92/13/ЕО, както са изменени с Директива 2007/66/ЕО) по отношение на всички договори за концесия на стойност над определения праг, за да бъдат гарантирани ефективни възможности за обжалване пред съда на решението за възлагане, и предвижда някои минимални стандарти за безпристрастност, които възложителите трябва да спазват.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за възлагане на договори за концесия

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 53, параграф 1, членове 62 и 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите³,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Отсъствието на ясни правила на ниво Съюз, които да регламентират възлагането на договори за концесия, поражда правна несигурност и пречки пред свободното предоставяне на услуги и води до нарушаване на функционирането на вътрешния пазар. Вследствие на това икономическите оператори, по-специално малките и средните предприятия (МСП), биват лишени от правата си на вътрешния пазар и пропускат важни възможности за извършване на стопанска дейност, докато публичните органи не винаги успяват да използват най-добре обществените средства, така че гражданите на ЕС да ползват качествени услуги на най-добри цени. Една адекватна правна рамка за възлагането на концесии би осигурила реален и недискриминационен достъп до пазара за всички икономически оператори от Съюза и правна сигурност, благоприятстваща публичните инвестиции в инфраструктурата и стратегическите услуги в полза на гражданите.

² ОВ С , г., стр. .

³ ОВ С , г., стр. .

- (2) Обществените поръчки играят ключова роля в стратегията „Европа 2020“⁴ като един от пазарните инструменти, които ще се използват за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, като същевременно се осигури най-ефективно използване на публичните средства. Понастоящем възлагането на концесии за строителство се урежда от основните правила на Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координирането на процедурите по възлагане на обществени поръчки за строителство, услуги и доставки, а възлагането на концесии за услуги, при които е налице трансграничен интерес, се ръководи от принципите на Договора и по-специално от принципа на свободното движение на стоки, свободата на установяване и свободата на предоставяне на услуги, както и от принципите, произтичащи от тях като равнопоставеност, недискриминация, взаимно признаване, пропорционалност и прозрачност. Съществува риск от правна несигурност с оглед различното тълкуване от националните законодатели на принципите на Договора и големите несъответствия между законодателствата на различните държави-членки. Този риск се потвърждава от обширната съдебна практика на Съда на Европейския съюз, която обаче само частично е уредила някои аспекти на възлагането на договори за концесия. Следователно е необходима единна конкретизация на принципите на Договора за всички държави-членки, а произтичащото от това отстраняване на несъответствията в разбирането им е необходимо на нивото на Съюза, за да се преодолеят повтарящите се случаи на нарушено функциониране на вътрешния пазар.
- (3) Настоящата директива не следва по никакъв начин да засяга свободата на държавите-членки или публичните органи да взимат решения относно прякото предоставяне на строителство или услуги на населението или да възлагат такова предоставяне на трети страни. Държавите-членки или публичните органи следва да останат свободни да определят характеристиките на услугите, които ще се предоставят, включително всякакви условия относно тяхното качество или цена, за постигане на целите на държавната им политика.
- (4) За концесии над определена стойност е оправдано да се предвиди минимална координация на националните процедури по възлагане на такива договори въз основа на принципите от Договора, за да се гарантира отварянето на концесиите за конкуренция и достатъчна правна сигурност. Тези разпоредби за координация не следва да излизат извън границите на необходимото за постигане на горепосочените цели. Държавите-членки следва да могат обаче да допълнят и доразвият тези разпоредби, ако сметнат това за необходимо, по-специално с цел да осигурят по-добро съответствие с горните принципи.
- (5) Определени разпоредби за координация следва да бъдат въведени и при възлагането на концесии за строителство и услуги в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги предвид факта, че националните органи могат да влияят на поведението на субектите, действащи в тези сектори, и като се отчита затвореното естество на пазарите, на които те работят, поради съществуването на специални или изключителни права, предоставяни от държавите-членки във връзка с доставянето,

⁴ COM(2010) 2020 окончателен, 3.3.2010 г.

осигуряването или експлоатацията на мрежите за предоставяне на въпросните услуги.

- (6) Концесиите са възмездни договори, сключени между един или повече икономически оператори и един или повече възлагащи органи или възложители, които имат за предмет придобиване на строителство или услуги, при които възнаграждението обикновено представлява правото да се експлоатират строителството или услугите, които са предмет на договора. Изпълнението на тези строителни работи или услуги е предмет на конкретни обвързващи задължения, определени от възлагащия орган или възложителя, които са юридически задължителни. Определени държавни актове обаче като разрешения или лицензи, с които държавата или публичен орган определя условията за упражняване на дадена стопанска дейност, не следва да се окачествяват като концесия. Същото важи и за договори, които имат за предмет правото на даден икономически оператор да експлоатира определени обществени достояния или ресурси като договори за аренда на земя, в които държавата, възлагащият орган или възложителят въвежда само общи условия за ползването им, без да придобива конкретно строителство или услуги.
- (7) Трудностите, свързани с тълкуването на схващанията за концесия и обществена поръчка, бяха източник на постоянна правна несигурност сред заинтересованите страни и доведоха до множество решения на Съда на Европейския съюз по тази тема. Следователно определението за концесия следва да бъде изяснено, по-специално чрез позоваване на схващането за съществен оперативен риск. Основният признак на една концесия – правото на експлоатация на строителството или услугите – винаги предполага прехвърляне върху концесионера на стопански риск, в това число възможността той да не може да си възвърне направените инвестиции и разходи по експлоатацията на възложените строителни работи или услуги. Прилагането на специфични правила, регламентиращи възлагането на концесии, не би било оправдано, ако възлагащият орган или възложителят предпазва изцяло изпълнителя от възможни загуби, като гарантира минимален доход, равен на или по-висок от разходите, които изпълнителят трябва да поеме във връзка с изпълнението на договора. В същото време следва да се поясни, че някои договорености, които се заплащат изцяло от възлагащ орган или от възложител, следва да бъдат третирани като концесии, при които възвръщането на инвестициите и разходите, понесени от оператора за изпълнение на строежа или предоставяне на услугата, зависи от реалното търсене или наличността на услугата или на актива.
- (8) В случай че специфична за сектора разпоредба предвижда гаранция за концесионера да покрие инвестициите и разходите си, понесени при изпълнение на договора, такъв договор не следва да се разглежда като концесия по смисъла на настоящата директива.
- (9) Понятието за специални или изключителни права е от ключово значение за определянето на приложното поле на настоящата директива, тъй като субектите, които нито са възложители съгласно член 4, параграф 1, точка 1, нито са публични предприятия, се подчиняват на нейните разпоредби само доколкото упражняват една от дейностите, обхванати въз основа на такива права. Следователно е уместно да се поясни, че права, предоставени с процедура, основана на обективни критерии, особено съгласно законодателство на Съюза, и

за които е била осигурена достатъчна гласност, не представляват специални или изключителни права по смисъла на настоящата директива. Това законодателство следва да включи Директива 98/30/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ⁵, Директива 96/92/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 1996 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия⁶, Директива 97/67/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 1997 г. относно общите правила за развитието на вътрешния пазар на пощенските услуги в Общността и за подобряването на качеството на услугата⁷, Директива 94/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1994 г. относно условията за предоставяне и ползване на разрешения за проучване, изследване и производство на въглеводороди⁸ и Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета⁹. Все по-разнообразните форми на публично действие налагат да бъде определено по-ясно самото понятие за поръчки. Правилата на Съюза относно концесиите се отнасят за придобиване на строителство или услуги срещу възнаграждение във формата на експлоатация на това строителство или услуги. Понятието за придобиване следва да се разбира в широк смисъл като получаване на изгодите от въпросното строителство или услуги, за което не във всички случаи се изисква прехвърляне на собствеността на възлагащите органи или възложителите. Освен това самото финансиране на дадена дейност, което често се обвързва със задължението за възстановяване на получените суми, ако не бъдат използвани по предназначение, обикновено не попада под действието на настоящата директива.

- (10) Оказа се също така необходимо да се изясни какво следва да се разбира под единична обществена поръчка в смисъл, че общата стойност на всички договори за концесии, сключени за целите на тази поръчка, следва да бъде отчетена спрямо праговете на настоящата директива и че обществената поръчка следва да се обявява в нейната цялост, евентуално разделена на обособени позиции. Понятието единична обществена поръчка обхваща всички доставки, строителство и услуги, необходими за изпълнението на конкретния проект. Индикациите за наличие на единичен проект могат например да се съдържат в предварителното общо планиране и замисъл от възлагащия орган, във факта, че различните закупени елементи изпълняват единна стопанска и техническа функция или че те са логически взаимосвързани по друг начин.
- (11) За да се гарантира реално отваряне на пазара и справедливо равновесие при прилагането на правилата за възлагане на концесии в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги, е необходимо обхванатите субекти да бъдат идентифицирани на основа, различна от правния им статут. Затова следва да се гарантира, че не се накърнява равнопоставеността

⁵ ОВ L 204, 21.7.1998 г., стр. 1.

⁶ ОВ L 27, 30.1.1997 г., стр. 20.

⁷ ОВ L 15, 21.1.1998 г., стр. 14.

⁸ ОВ L 164, 30.6.1994 г., стр. 3.

⁹ ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 1.

на възложителите, които извършват дейност в обществения сектор, както и на тези, които извършват дейност в частния сектор. Необходимо е също така да се гарантира в съответствие с член 345 от Договора, че не се накърняват правилата, регулиращи режима на собственост в държавите-членки.

- (12) Концесии могат да бъдат възлагани от възложители с цел да се изпълнят изисквания, присъщи на няколко дейности, които евентуално се подчиняват на различни правни режими. Следва да се поясни, че правният режим, приложим към единична концесия, предназначена да обхваща няколко дейности, трябва да се подчинява на правилата, приложими към дейността, за която тя е основно предназначена. Определянето на дейността, за която концесията е основно предназначена, може да се опира на анализ на изискванията, на които трябва да отговаря конкретната концесия, който се извършва от възложителя с цел оценяване стойността на концесията и на изготвянето на документите, свързани с нея. В определени случаи може да се окаже обективно невъзможно да се определи за коя дейност е основно предназначена концесията. Правилата, които се прилагат в такива случаи, следва да се посочат.
- (13) Уместно е от приложното поле на настоящата директива да бъдат изключени определени концесии за услуги, възложени на икономически оператор, който е възложител или сдружение на такива, въз основа на изключително право, от което се ползва икономическият оператор по силата на действаща и публикувана национална законова, подзаконова или административна разпоредба и което е предоставено в съответствие с Договора и секторното законодателство на Съюза относно управлението на мрежова инфраструктура, свързана с дейностите, посочени в приложение III. Чрез дерогация и без да се засягат правните последиствия от общото изключване от приложното поле на настоящата директива, по отношение на концесиите, определени в член 8, параграф 1, следва да се прилага задължението за публикуване на обявление за възлагането на концесия с оглед да се осигури основна прозрачност, освен ако условията за тази прозрачност са предвидени в секторното законодателство.
- (14) Оправдано е да се изключат някои концесии за услуги и строителство, които са възложени на свързани с възложителите предприятия и чийто предмет на дейност е по-скоро да доставят такива услуги или строителни работи на групата, от която те са част, отколкото да ги предлагат на пазара. Също така е оправдано да се изключат някои концесии за услуги и строителство, възложени от даден възложител на съвместно предприятие, създадено от няколко възложители с цел извършване на дейности в приложното поле на настоящата директива и от което този възложител е част. Необходимо е обаче да се гарантира, че изключването не води до нарушаване на конкуренцията в полза на предприятията или на съвместните предприятия, които са свързани с възложителите. Необходимо е да се въведе подходящ набор от правила, по-специално относно максималните граници, до които предприятията могат да реализират част от оборота си от пазара и над които те биха изгубили възможността да получат концесии без обявяване на конкурентно възлагане на поръчка, относно създаването на съвместни предприятия и относно стабилността на връзките между тези съвместни предприятия и възложителите, от които те са създадени.
- (15) Настоящата директива не следва да важи за концесии, възложени от възложители и предназначени да позволят изпълнение на дейност, посочена в

приложение III, ако в държавата-членка, в която се извършва тази дейност, тя е непосредствено изложена на конкуренция на пазари, достъпът до които не е ограничен, както е регламентирано по реда, предвиден за тази цел съгласно членове 27 и 28 от Директива [действащата Директива 2004/17/ЕО]. Този ред следва да осигури правна сигурност на съответните субекти, както и подходящ процес за вземане на решение, който да осигурява в кратки срокове еднакво прилагане на правото на Съюза в тази област.

- (16) Настоящата директива не се прилага към възлагането на концесии, осъществявано от международни организации, от тяхно име и за тяхна сметка. Налице е обаче необходимост да бъде изяснено до каква степен е целесъобразно настоящата директива да бъде прилагана към възлагането на концесия, която се регламентира от конкретни международни правила.
- (17) Съществува значителна правна несигурност до каква степен сътрудничеството между публични органи следва да бъде обхванато от правилата за възлагане на концесия. Съответната съдебна практика на Съда на Европейския съюз се тълкува по различен начин от държавите-членки и дори от възлагащите органи или определени възложители. Следователно е необходимо да се изясни в кои случаи договорите за концесии, сключени между такива органи, не подлежат на прилагането на правилата за възлагане на обществени концесии. Това изясняване следва да се ръководи от принципите, залегнали в съответната съдебна практика на Съда на Европейския съюз. Сам по себе си фактът, че двете договарящи страни си възлагащи органи или възложители съгласно член 4, параграф 1, точка 1, не изключва прилагането на правилата за възлагане на концесия. Прилагането на правилата за възлагане на концесия не следва обаче да пречи на свободата на публичните органи да решават какъв да бъде начинът, по който изпълняват задачите си във връзка с обществените услуги. Следователно концесиите, възлагани на контролирани субекти, или сътрудничеството за съвместно изпълнение от участващите възлагащи органи или възложители на задачите във връзка с обществените услуги трябва да бъдат освободени от прилагането на правилата, ако са изпълнени условията, установени в настоящата директива. Настоящата директива следва да има за цел да гарантира, че сътрудничество между публични институции, по отношение на което не се прилагат нейните разпоредби, не води до нарушаване на конкуренцията по отношение на частните икономически оператори. Участието на възлагащ орган като участник в процедура по възлагане на обществена поръчка също така не следва да води до нарушаване на конкуренцията.
- (18) За да бъде осигурено подходящо обявяване на концесиите за строителство и услуги над определена стойност, възлагани от възлагащите органи и от възложителите, възлагането на такива договори следва да бъде предшествано от задължително публикуване на обявление за концесията в Официален вестник на Европейския съюз. Праговете следва да отразяват наличието на еднозначен трансграничен интерес в концесии за икономически оператори, намиращи с в други държави-членки. За да се изчисли стойността на концесия за услуги трябва да бъде отчетена прогнозната стойност на всички услуги, които трябва да бъдат предоставени на концесионера, от гледна точка на потенциалния участник.

- (19) Предвид отрицателните последици за конкуренцията, възлагането на концесии без предварително обявление следва да се допуска само при много изключителни обстоятелства. Изключението следва да се ограничи до случаи, в които от самото начало е ясно, че обявяването няма да доведе до по-голяма конкуренция, особено ако обективно има само един икономически оператор, който би могъл да изпълни концесията. Само обективно изключителни обстоятелства биха могли да оправдаят възлагането на концесия на икономически оператор без обявление, когато изключителните обстоятелства не са били създадени от самия възлагащ орган или възложител предвид бъдещата процедура по възлагане и когато няма адекватни заместници, наличието на каквито следва да бъде оценено задълбочено.
- (20) Прегледът на т.нар. приоритетни и неприоритетни услуги (услуги „А“ и „Б“) от Комисията показва, че не е оправдано да се стесни пълното прилагане на законодателството по обществените поръчки до ограничена група услуги. Поради това настоящата директива следва да важи за редица услуги (като услуги по обществено хранене и водоснабдяване), като и при двата вида беше установен потенциал за трансгранична търговия.
- (21) Имайки предвид резултатите от извършената от службите на Комисията оценка на реформата на правилата за обществените поръчки, изглежда оправдано от пълното прилагане на настоящата директива да бъдат изключени само тези услуги, които имат ограничено трансгранично измерение, а именно т.нар. услуги за личността, каквито са някои социални, здравни и образователни услуги. Тези услуги се предоставят в конкретен контекст, който силно се различава в държавите-членки, поради различните културни традиции. Следователно трябва да се въведе специфичен режим за концесиите за тези услуги, който да отчита факта, че те сега започват да се регулират за първи път. Задължението за публикуване на обявление на предварителна информация и обявление за възлагане на концесия във връзка с всяка концесия, чиято стойност е равна или по-голяма от определените в настоящата директива прагове, е подходящ начин за предоставяне на потенциалните участници на информация за икономическите възможности, както и за информиране на всички заинтересовани страни относно броя и вида на възложените поръчки. Освен това при възлагането на концесионни договори за подобен вид услуги държавите-членки следва да предприемат подходящи мерки, които имат за цел да осигурят спазване на принципите за прозрачност и равнопоставено третиране на икономическите оператори, като същевременно позволяват на възлагащите органи и възложителите да отчетат особеностите на въпросните услуги. Държавите-членки следва да гарантират, че възлагащите органи и възложителите могат да отчетат необходимостта от гарантиране на качеството, непрекъснатостта, достъпността, наличността и всеобхватността на услугите, конкретните нужди на различни категории потребители, участието и правото на глас на потребителите и новаторството.
- (22) Предвид важността на културния контекст и чувствителността на тези услуги на държавите-членки следва да се дадат широки права за преценка при организирането на избора на доставчици на услуги по начин, който сметнат за най-целесъобразен. Правилата на настоящата директива не препятстват държавите-членки при избора на доставчици на услуги да прилагат специфични критерии за качество, като критериите, изложени в доброволната Европейска

рамка за качество на социалните услуги на Комитета „Социална закрила“ на Европейския съюз. Държавите-членки и/или публичните органи запазват свободата да предоставят сами тези услуги или да организират социални услуги по начин, който не предполага сключване на концесии, например само чрез финансиране на такива услуги или даване на лицензи или разрешения на всички икономически оператори, които отговарят на условията, определени предварително от възлагащия орган или възложителя, без никакви ограничения или квоти, при условие че тази система осигурява достатъчно обявяване и отговаря на принципите за прозрачност и недискриминация.

- (23) За да стане възможно за всички заинтересовани оператори да подават заявления и оферти, възлагащите органи и възложителите следва да бъдат задължени да спазват минимален срок за приемане на такива заявления.
- (24) Изборът и прилагането по отношение на икономическите оператори на пропорционални, недискриминационни и справедливи критерии за подбор е от ключово значение за техния ефективен достъп до икономическите възможности, свързани с концесиите. По-специално възможността даден кандидат да разчита на капацитета на други юридически лица може да се окаже решаваща, за да се постигне участие на малките и средните предприятия. Следователно е целесъобразно да се предвиди, че критериите за подбор следва да са свързани изключително с техническите, финансовите и икономическите възможности на операторите, те следва да са посочени в обявлението за концесията и да не възпрепятстват икономическия оператор да разчита на капацитета на други юридически лица, независимо от правното естество на връзките му с тези юридически лица, ако същият докаже пред възлагащия орган или възложителя, че ще има на свое разположение необходимите ресурси.
- (25) За да бъде осигурена прозрачност и равнопоставеност, критериите за възлагане на концесия следва винаги да отговарят на някои общи стандарти. Те трябва да бъдат обявени предварително за всички потенциални участници, да бъдат свързани с предмета на договора и да не оставят на възлагащия орган или възложителя неограничена свобода при избора. Те следва да осигуряват възможност за реална конкуренция и да бъдат съпътствани от изисквания, позволяващи представената от участниците информация да бъде реално проверена. За да изпълнят тези стандарти, като същевременно подобряват правната сигурност, държавите-членки могат да предвидят използването на критерия за икономически най-изгодна оферта.
- (26) Ако възлагащите органи и възложителите изберат да възложат концесия на база икономически най-изгодната оферта, те следва да определят икономическите и качествените критерии, въз основа на които те оценяват офертите, за да установят коя от тях предлага най-доброто съотношение между качество и цена. Определянето на тези критерии зависи от предмета на концесията, тъй като те трябва да дадат възможност нивото на изпълнение, предложено във всяка оферта, да бъде оценено от гледна точка на предмета на концесията, определен в техническите спецификации, както и да се прецени съотношението между качество и цена за всяка оферта.
- (27) Концесиите обикновено са дългосрочни, комплексни договорености, при които изпълнителят поема отговорности и рискове, които по традиция се носят от

възлагащите органи и обикновено попадат в сферата на компетенциите им, и от възложителите. Поради тази причина възлагащите органи и възложителите следва да имат известна гъвкавост при организиране на процеса на възлагане, включително възможност за договаряне на съдържанието на договора с кандидатите. За да се осигури обаче равнопоставеност и прозрачност през цялата процедура по възлагане, е целесъобразно да бъдат предвидени определени изисквания по отношение на структурата на процеса на възлагане, включително преговорите, разпространението на информация и наличието на писмени архиви. Също така, за да не се допусне несправедливо третиране на потенциални кандидати, е необходимо да се спазват първоначалните условия, съдържащи се в обявлението за концесията.

- (28) Техническите спецификации, изготвени от възлагащите органи и възложителите, следва да позволяват възлагането на концесиите да създава условия за конкуренция. За тази цел трябва да бъде възможно да се подават оферти, които отразяват разнообразието на техническите решения, така че да може да се постигне достатъчно ниво на конкуренция. Следователно техническите спецификации следва да бъдат изготвени по такъв начин, че да не се допусне изкуствено стесняване на конкуренцията чрез изисквания, които облагодетелстват конкретен икономически оператор, като повтарят най-важните характеристики на доставките, услугите или строителството, които обикновено се предлагат от този икономически оператор. Обикновено тази цел може да бъде постигната по най-добрия начин и да се поощрят иновациите, ако техническите спецификации бъдат изготвени с оглед на функционалните изисквания и изискванията за изпълнение. В случаите, в които се изисква спазването на европейски стандарт или, при липса на такъв, на национален стандарт, възлагащите органи и възложителите следва да разглеждат и оферти, основаващи се на равнозначни договорености. За да се покаже равнозначността на участниците, може да се изиска предоставяне на доказателства, удостоверени от трета страна; следва обаче да се допускат и други подходящи средства за доказване като техническо досие от производител, когато въпросният икономически оператор няма достъп до такива удостоверения или до доклади от изпитвания или няма възможност да ги набави в съответните срокове.
- (29) Възлагащите органи и възложителите следва да могат в техническите спецификации и в критериите за възлагане да се позоват на конкретен производствен процес, конкретен начин на предоставяне на услуги или конкретен процес за всеки друг етап от жизнения цикъл на продукта или услугата, при условие че те са свързани с предмета на дейност на концепцията. С цел социалните съображения да бъдат по-добре отразени при възлагането на концесии, възложителите следва да могат да включват в критериите за възлагане характеристики относно условията на работа. Когато обаче възлагащите органи или възложителите използват икономически най-изгодната оферта, тези критерии могат да се отнасят само до условията на работа на лицата, които пряко участват във въпросния производствен процес или в предоставянето на услуги. Тези характеристики могат да се отнасят само до защитата на здравето на персонала, участващ в производствения процес, или до насърчаване на социалната интеграция на лица в неравностойно положение или членове на уязвими групи от населението сред лицата, които изпълняват поръчката, включително достъпността за лица с увреждания. В такъв случай прилагането на

всички критерии, съдържащи тези характеристики, следва при всяко положение да се ограничава до характеристики, които имат непосредствено въздействие върху членовете на персонала в тяхната работна среда. Те следва да се прилагат в съответствие с Директива 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 година относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги¹⁰ и по начин, който не води до пряка или непряка дискриминация на икономически оператори от друга държава-членка или от трети държави, страни по споразумение или споразуменията за свободна търговия, по които Съюза е страна. Възлагащите органи и възложителите следва да могат също така, когато прилагат критерия за икономически най-изгодната оферта, да използват организацията, квалификацията и опита на персонала, изпълняващ въпросната концесия, като критерий за възлагане, тъй като това може да повлияе на качеството на изпълнението на концесията и следователно на икономическата стойност на офертата.

- (30) Електронните средства за информация и съобщения могат много да опростят публикуването на договорите и да повишат ефективността и прозрачността на процедурите по възлагане на концесия. Те следва да станат стандартното средство за връзка и обмен на информация при процедурите по възлагане на концесия. Използването на електронни средства спестява също време. Поради това следва да се предвиди съкращаване на минималните срокове, когато се използват електронни средства, при условие обаче че те са съвместими с конкретния начин на предаване на информация, предвиден на ниво Европейски съюз. Освен това електронните средства за информация и комуникация с необходимите функции могат да помогнат на възлагащите органи и на възложителите да предотвратят, разкрият и отстранят грешки, допуснати в хода на процедурите за обществени поръчки.
- (31) Възлагащите органи и възложителите от различните държави-членки могат да проявят интерес да си сътрудничат и съвместно да възлагат обществени концесии, за да използват най-пълноценно потенциала на вътрешния пазар от гледна точка на икономии от голям мащаб и разпределение на рисковете и ползите, по-специално при иновационни проекти, свързани с по-голям риск, отколкото реално би могъл да поеме един възлагащ орган или възложител. Следователно трябва да бъдат въведени нови правила за съвместното трансгранично възлагане на концесии, които да определят приложимия закон, за да се улесни организирането на съвместното трансгранично възлагане на концесии. В допълнение възлагащите органи и възложителите от различните държави-членки могат да създадат съвместни правни структури, учредени съгласно националното законодателство или правото на Съюза. За тази форма на съвместно възлагане на концесии следва да бъдат определени конкретни правила.
- (32) По време на изпълнението на концесията се прилагат законите, подзаконовите актове и колективните споразумения както на национално, така и на ниво Европейски съюз, които са в сила по отношение на условията за заетост и безопасност на труда, при условие че тези правила и тяхното прилагане са съобразени с правото на Съюза. При случаи от трансграничен характер, когато

¹⁰ ОВ L 18, 21.1.1997 г., стр. 1

работници от една държава-членка предоставят услуги в друга държава-членка при изпълнението на концесия, Директива 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 г. относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги¹¹ установява минималните условия, които приемащата страна трябва да спазва по отношение на тези командировани работници.

- (33) Концесии не следва да се възлагат на икономически оператори, които са участвали в престъпна организация или са били признати за виновни в корупция, измама във вреда на финансовите интереси на Съюза или изпиране на пари. Неплащането на данъци или вноски за социална сигурност следва също да се санкционира със задължително отстраняване от участие на нивото на Съюза. Освен това възлагащите органи следва да получат възможността да отстраняват кандидати или участници при сериозни нарушения на правото на ЕС или на местния закон с цел да се защитят обществените интереси, съвместими с Договора, или когато икономическият оператор е допуснал значителни или трайни слабости при изпълнението на предишна концесия или концесии от подобно естество със същия възлагач орган или възложител.
- (34) Необходимо е да бъдат изяснени условията, при които промените на дадена концесия в хода на нейното изпълнение изискват нова процедура по възлагане, като се вземе предвид съответната съдебна практика на Съда на Европейския съюз. Нова процедура по възлагане се изисква в случай на съществени промени в първоначалната концесия, свидетелстващи за намерението на страните да предоговорят свързаните с нея съществени срокове или условия. По-специално такъв е случаят, ако променените условия щяха да повлияят на резултата от процедурата, ако бяха включени в първоначалната процедура. Временното и извънредно продължаване на срока на концесията, с което се цели единствено да се осигури непрекъснатото предоставяне на услугата до възлагането на нова концесия, обикновено не следва да се третира като съществена промяна в първоначалната концесия.
- (35) Възлагащите органи и възложителите могат да се сблъскат с външни условия, които не са могли да предвидят, когато са възлагали концесията. В такъв случай е необходима определена степен на гъвкавост за приспособяване на концесията към тези обстоятелства без нова процедура по възлагане. Под обстоятелства, които един добросъвестен възлагач орган или възложител не би могъл да предвиди, се разбират обстоятелства, които не биха могли да бъдат предвидени въпреки разумната и старателната подготовка за първоначалното възлагане от възлагащия орган или възложителя, вземайки предвид средствата на негово разположение, естеството и характеристиките на конкретния проект, добрите практики в областта и необходимостта да се осигури подходящо съотношение между ресурсите, изразходвани за подготовка на възлагането, и неговата предвидима стойност. Това обаче не може да бъде валидно в случаи, когато дадена промяна води до изменение на естеството на цялостната обществена поръчка, например ако строителството, доставките или услугите, които следва да бъдат осигурени, се заместват с нещо различно или се прави основна промяна

¹¹ ОВ L 18, 21.1.1997 г., стр. 1.

в типа на обществената поръчка, тъй като при това положение може хипотетично да се очаква отражение върху резултата.

- (36) В съответствие с принципите за равнопоставеност и прозрачност спечелилият участник не следва да бъде заменян с друг икономически оператор без концесията да бъде отново подложена на конкуренция. Спечелилият участник, изпълняващ концесията, може обаче да претърпи определени структурни промени в процеса на изпълнение на концесията като чисто вътрешни реорганизации, сливане, вливане и придобиване или процедура по несъстоятелност или да бъде заменен въз основа на клауза в договора, известна на всички участници, и в съответствие с принципите на равнопоставеност и прозрачност. Такива структурни промени не следва автоматично да изискват нови процедури по възлагане за всички концесии, изпълнявани от това предприятие.
- (37) Възлагащите органи или възложителите следва да имат възможността в самия договор за концесия да предвидят промени в концесията посредством клаузи за преразглеждане, които не следва да им дават неограничени правомощия. Следователно с настоящата директива следва да се определи до каква степен могат да бъдат предвиждани промени в първоначалната концесия.
- (38) На Комисията следва да се даде правото да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на редица несъществени елементи на настоящата директива с цел приспособяване към бързите технически и икономически промени. Всъщност техническите данни и характеристики на устройствата за приемане по електронен път следва да бъдат поддържани актуални според развитието на техниката и административните нужди; необходимо е също да се даде право на Комисията да въвежда задължителни технически стандарти за електронните съобщения, за да се осигури оперативна съвместимост на техническите формати, процеси и съобщения в процедурите по възлагане на концесия с използване на електронни съобщителни средства, отчитайки развитието на техниката и административните нужди. Също така списъкът на законодателните актове на Съюза, с които се въвеждат общи методологии за изчисляване на разходите през жизнения цикъл, следва да бъде бързо адаптиран, за да бъдат включени мерките, приемани на секторна основа. За да се отговори на тези потребности, на Комисията следва да се даде право да актуализира списъка на законодателните актове, включително на методологиите за определяне на разходите през жизнения цикъл.
- (39) За да бъде осигурена достатъчна съдебна защита за кандидатите и участниците в процедурите по възлагане на концесия и за да бъде задействано прилагането на правилата на настоящата директива и на принципите на Договора, разпоредбите на Директива 89/665/ЕИО на Съвета относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, отнасящи се до прилагането на производства по обжалване при възлагането на обществени поръчки за доставки и за строителство¹², и Директива 92/13/ЕИО на Съвета относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно прилагането на правилата на Общността по възлагане на обществени поръчки на

¹² ОВ L 395, 30.12.1989 г., стр. 33.

субекти, извършващи дейност във водния, енергийния, транспортния и телекомуникационния сектор¹³, следва да важат и по отношение на концесиите за услуги и концесиите за строителство, възлагани от възлагащи органи и възложители. Следователно Директиви 89/665/ЕИО и 92/13/ЕИО трябва да бъдат съответно изменени.

- (40) Обработката на лични данни съгласно настоящата директива следва да се ръководи от Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни¹⁴.
- (41) Съгласно правото на Съюза в областта на обществените поръчки държавите-членки трябва постоянно и системно да следят за изпълнението и действието на тези правила, за да гарантират ефикасно и еднакво прилагане на правото на Съюза. Затова, ако държава-членка възложи на даден национален орган наблюдението, изпълнението и контрола върху обществените поръчки, този орган може да носи същата отговорност по отношение на концесиите. Единен орган, на който са възложени комплексни задачи, следва да има поглед върху свързаните с прилагането основни трудности и да предложи подходящи решения на проблеми от структурно естество. Този орган може също така да изрази незабавно впечатление относно действието на политиката и евентуалните слабости на националното законодателство и практика, като така допринесе за бързото намиране на решения и подобряване на процедурите по възлагане на концесии.
- (42) Особено важно е Комисията да проведе подходящи консултации по време на подготвителната си работа, включително на експертно ниво. При изготвянето и съставянето на делегирани актове Комисията следва да осигури своевременното и подходящо предаване на съответните документи едновременно на Европейския парламент и Съвета.
- (43) За да се осигурят уеднаквени условия за прилагането на настоящата директива, на Комисията следва да бъдат дадени изпълнителни правомощия във връзка с процедурата по изготвяне и предаване на съобщения и за изпращане и публикуване на данните, посочени в приложения IV–VI, както и за изменението на праговете. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕО) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията¹⁵. За приемане на актове по прилагането, които нямат отражение както от финансова гледна точка, така и върху естеството и обхвата на задълженията, произтичащи от настоящата директива, следва да се използва процедурата по консултиране. Тези актове са от чисто административно естество и служат за улесняване прилагането на правилата, определени от настоящата директива.

¹³ ОВ L 76, 23.3.1992 г., стр. 14.

¹⁴ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

¹⁵ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

- (44) В съответствие със съвместната политическа декларация на държавите-членки и Комисията относно обяснителните документи от [дата], държавите-членки се задължиха в случаите, когато това е оправдано, да прилагат към уведомленията относно мерките за транспониране един или повече документи, разясняващи връзките между съставните части на директивата и съответните части на националните документи за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят е на мнение, че представянето на такива документи е оправдано.

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Директива за концесиите

Съдържание

ДЯЛ I: ОПРЕДЕЛЕНИЯ, ОБЩИ ПРИНЦИПИ И ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

ГЛАВА I: Определения, общи принципи и приложно поле

РАЗДЕЛ 1: ОПРЕДЕЛЕНИЯ И ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

Член 1: Предмет и приложно поле

Член 2: Определения

Член 3: Възлагащи органи

Член 4: Възложители

Член 5: Прагове

Член 6: Методи за изчисление на прогнозната стойност на концесиите

Член 7: Общи принципи

РАЗДЕЛ II: ИЗКЛЮЧЕНИЯ

Член 8: Изключения, приложими към концесии, възложени от възлагащи органи и възложители

Член 9: Специфични изключения в областта на телекомуникациите

Член 10: Изключения приложими към концесии, възложени от възложители

Член 11: Концесии, възложени на свързано предприятие

Член 12: Концесии, възложени на съвместно предприятие или на възложител, който е част от съвместно предприятие

Член 13: Изпращане на информация от възложителите

Член 14: Изключване на дейности, които са непосредствено изложени на конкуренция

Член 15: Отношения между публични органи

РАЗДЕЛ III: ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 16: Срок на концесията

Член 17: Социални и други специфични услуги

Член 18: Смесени концесии

Член 19: Концесии, които обхващат няколко дейности

РАЗДЕЛ IV: СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ

Член 20: Запазени концесии

Член 21: Услуги за научноизследователска и развойна дейност

ГЛАВА II: Принципи

Член 22: Икономически оператори

Член 23: Номенклатури

Член 24: Поверителност

Член 25: Правила, приложими към съобщенията

ДЯЛ II: ПРАВИЛА ЗА КОНЦЕСИИТЕ

ГЛАВА I: Публикуване и прозрачност

Член 26: Обявления за концесии

Член 27: Обявления за възлагане на концесии

Член 28: Форма и начин на публикуване на обявления

Член 29: Публикуване на национално ниво

Член 30: Достъп чрез електронни средства до документите за концесията

ГЛАВА II: Провеждане на процедурата

РАЗДЕЛ 1: СЪВМЕСТНИ КОНЦЕСИИ, СРОКОВЕ И ТЕХНИЧЕСКИ СПЕЦИФИКАЦИИ

Член 31: Съвместни концесии между възлагащи органи или възложители от различни държави-членки

Член 32: Технически спецификации

Член 33: Доклади от изпитвания, сертификация и други доказателствени средства

РАЗДЕЛ II: ИЗБОР НА УЧАСТНИЦИ И ВЪЗЛАГАНЕ НА КОНЦЕСИИ

Член 34: Общи принципи

Член 35: Процедурни гаранции

Член 36: Подбор и оценка на качествата на кандидатите

Член 37: Определяне на срокове

Член 38: Срокове за подаване на заявления за концесията

Член 39: Критерии за възлагане на концесии

Член 40: Жизнен цикъл и изчисляване на разходите през жизнения цикъл

ДЯЛ III: ПРАВИЛА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОНЦЕСИИТЕ

Член 41: Възлагане на подизпълнители

Член 42: Промяна на концесии по време на техния срок

Член 43: Прекратяване на концесии

ДЯЛ IV: ПРОМЕНИ НА ДИРЕКТИВИТЕ ОТНОСНО СРЕДСТВАТА ЗА ПРАВНА ЗАЩИТА В ОБЛАСТТА НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

Член 44: Изменения на Директива 89/665/ЕИО

Член 45: Изменения на Директива 92/13/ЕИО

ДЯЛ V: ДЕЛЕГИРАНИ ПРАВОМОЩИЯ, ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ПРАВОМОЩИЯ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 46: Упражняване на делегираните правомощия

Член 47: Процедура по спешност

Член 48: Процедура на комитета

Член 49: Транспониране

Член 50: Преходни разпоредби

Член 51: Преглед

Член 52: Влизане в сила

Член 53: Адресати

ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ I: СПИСЪК НА ДЕЙНОСТИТЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 2, ПАРАГРАФ 5

ПРИЛОЖЕНИЕ II: СПИСЪК НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА СЪЮЗА, ПОСОЧЕНО В ЧЛЕН 40, ПАРАГРАФ 4

ПРИЛОЖЕНИЕ III: ДЕЙНОСТИ, УПРАЖНЯВАНИ ОТ ВЪЗЛОЖИТЕЛИТЕ, КАКТО Е ПОСОЧЕНО В ЧЛЕН 4

ПРИЛОЖЕНИЕ IV: ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ СЪДЪРЖА В ОБЯВЛЕНИЯТА ЗА КОНЦЕСИИ

ПРИЛОЖЕНИЕ V: ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ СЪДЪРЖА В ОБЯВЛЕНИЯТА ЗА ВЪЗЛАГАНЕ НА КОНЦЕСИИ

ПРИЛОЖЕНИЕ VI: ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ СЪДЪРЖА В ОБЯВЛЕНИЯТА ЗА ВЪЗЛАГАНЕ НА КОНЦЕСИИ ОТНОСНО КОНЦЕСИИТЕ ЗА СОЦИАЛНИ И ДРУГИ СПЕЦИФИЧНИ УСЛУГИ (ЧЛЕН 27, ПАРАГРАФ 1)

ПРИЛОЖЕНИЕ VII: ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ СЪДЪРЖА В ОБЯВЛЕНИЯТА ЗА ПРОМЕНИ НА КОНЦЕСИЯ ПО ВРЕМЕ НА НЕЙНИЯ СРОК СЪГЛАСНО ЧЛЕН 42

ПРИЛОЖЕНИЕ VIII: ОПРЕДЕЛЯНЕ НА НЯКОИ ТЕХНИЧЕСКИ СПЕЦИФИКАЦИИ

ПРИЛОЖЕНИЕ IX: ОСОБЕНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ПУБЛИКУВАНЕТО

ПРИЛОЖЕНИЕ X: УСЛУГИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 7

ПРИЛОЖЕНИЕ XI: СПИСЪК НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, ПОСОЧЕНО В ЧЛЕН 4, ПАРАГРАФ 2

ПРИЛОЖЕНИЕ XII: ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УСТРОЙСТВОТА ЗА ПРИЕМАНЕ НА ОФЕРТИ И ЗАЯВЛЕНИЯ ПО ЕЛЕКТРОНЕН ПЪТ

ANNEX XIII: ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ СЪДЪРЖА В ОБЯВЛЕНИЯТА НА ПРЕДВАРИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С КОНЦЕСИИТЕ ЗА СОЦИАЛНИ И ДРУГИ СПЕЦИФИЧНИ УСЛУГИ

ДЯЛ I ОПРЕДЕЛЕНИЯ, ОБЩИ ПРИНЦИПИ И ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

ГЛАВА I Определения, общи принципи и приложно поле

РАЗДЕЛ I ОПРЕДЕЛЕНИЯ И ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

Член 1

Предмет и приложно поле

1. С настоящата директива се определят правилата във връзка с процедурите за обществените поръчки от възлагащи органи и възложители по отношение на концесии, чиято стойност е изчислена като не по-ниска от праговете, определени в член 5.
2. Настоящата директива се прилага по отношение придобиването на строителство или услуги, включително доставки, които са свързани с предмета на концесията, от икономически оператори, избрани от някой от следните:
 - а) възлагащи органи, независимо дали строителството или услугите, включително свързаните с тях доставки, са предназначени за обществена цел;
 - б) възложители, при условие че строителството или услугите, включително свързаните с тях доставки, са предназначени за извършване на една от дейностите, посочени в приложение III.

Член 2

Определения

1. За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:
 - (1) „концесии“ означава обществени концесии за строителство, концесии за строителство или концесии за услуги.
 - (2) „обществена концесия за строителство“ означава възмезден договор, сключен в писмена форма между един или повече икономически оператори и един или повече възлагащи органи, който има за предмет изпълнение на строителни работи, при които възнаграждението за строителните работи, които ще се извършат, се състои или само от правото да се експлоатират строежите, предмет на договора, или от това право в съчетание с възнаграждение.

- (3) „писмено“ или „в писмена форма“ означава всяко изразяване, състоящо се от думи или цифри, което може да бъде прочетено, възпроизведено и впоследствие съобщено. То може да включва информация, която се предава и съхранява чрез електронни средства.
- (4) „концесия за строителство“ означава възмезден договор, сключен в писмена форма между един или повече икономически оператори и един или повече възложители, който има за предмет изпълнение на строителни работи, при които възнаграждението за строителните работи, които ще се извършат, се състои или само от правото да се експлоатират строежите, предмет на договора, или от това право в съчетание с възнаграждение.
- (5) „изпълнение на строителство“ означава изпълнение или едновременно проектиране и изпълнение на строителни работи, свързани с една от дейностите, посочени в приложение I, или на строеж или реализацията независимо по какъв начин на строеж, отговарящ на изискванията, определени от възлагащия орган, упражняващ решаващо влияние върху вида или проекта на строежа.
- (6) „строеж“ означава резултатът от строителни или монтажни работи като цяло, който е достатъчен сам по себе си да изпълнява икономическа или техническа функция.
- (7) „концесия за услуги“ означава възмезден договор, сключен в писмена форма между един или повече икономически оператори и един или повече възлагащи органи или възложители, който има за предмет предоставяне на услуги различни от тези, посочени в точки 2 и 4, при който възнаграждението за услугите, които ще се предоставят, се състои или само от правото да се експлоатират услугите, предмет на договора, или от това право в съчетание с възнаграждение.
- (8) „кандидат“ означава икономически оператор, който е поискал покана или е бил поканен да участва в процедура по възлагане на концесия;
- (9) „концесионер“ означава икономически оператор, на когото е възложена концесия.
- (10) „икономически оператор“ означава физическо или юридическо лице или публичен орган или група от такива лица и/или органи, което предлага изпълнение на строителни работи и/или строеж, доставки или услуги на пазара.
- (11) „участник“ означава икономически оператор, който е представил оферта.
- (12) „електронни средства“ означава използване на електронно оборудване за обработката (включително цифрово компресиране) и съхранението на данни, които се пренасят, предават и получават по кабел, радиовълни, оптични средства или по всякакви други електромагнитни начини.
- (13) „документи за концесията“ означава всички документи, изработени или цитирани от възлагащия орган или възложителя за описание или определяне на елементите на обществената поръчка или на процедурата, включително обявлението за поръчката, техническите спецификации, предлаганите условия

на договора, форматите за представяне на документите от кандидатите и участниците, информация за общовалидните задължения и всякакви допълнителни документи.

- (14) „жизнен цикъл“ означава всички последователни и/или взаимосвързани етапи, включително производство, транспорт, използване и поддръжка, през цялото съществуване на даден продукт или строеж или на предоставяне на услугата, от придобиване на суровините или производство на ресурсите до бракуване, разчистване и приключване.
2. Правото да се експлоатират строежите или услугите, както е упоменато в първи параграф, точки 2, 4 и 7, включва прехвърляне на концесионера на съществения оперативен риск. Счита се, че концесионерът е поел съществения оперативен риск, когато не му е гарантирано, че ще си възвърне направените инвестиции и разходи по експлоатацията на строежите или услугите, които са предмет на концесията.

Този стопански риск може да представлява някое от следните:

- а) рискът, свързан с използването на строителството или търсенето за предоставянето на услугата; или
- б) рискът, свързан с наличието на инфраструктурата, осигурявана от концесионера или използвана за предоставянето на услуги на потребители.

Член 3 *Възлагащи органи*

1. За целите на настоящата директива „възлагащи органи“ са държавни, регионални или местни органи, публичноправни органи, сдружения, които са създадени от един или няколко такива органи или от един или няколко такива публичноправни органи, различни от тези, които възлагат концесия за развиване на дейност, както е посочено в приложение III.
2. „Регионални органи“ включват всички органи на административните единици, попадащи в класификацията NUTS 1 и 2, както е посочено в Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета¹⁶.
3. „Местни органи“ включват всички органи на административните единици, попадащи в класификацията NUTS 3 и по-малките административни единици, както е посочено в Регламент (ЕО) № 1059/2003.
4. „Публичноправни органи“ означава органи, които имат всички изброени по-долу характеристики:
 - а) създадени са или имат специфичната цел да задоволяват нужди от общ интерес, без да имат промишлен или търговски характер;

¹⁶ ОВ L 154, 21.6.2003 г., стр. 1.

- б) имат правосубектност;
- в) финансират се предимно от държавни, регионални или местни органи или от други публичноправни организации; или подлежат на управленски контрол от последните; или имат административен, управителен или надзорен съвет, повече от половината членове на който са назначени от държавни, регионални или местни органи или от други публичноправни органи.

По смисъла на първа алинея, буква а) орган, който действа в нормални пазарни условия и има за цел да получи печалба и поема загубите, произтичащи от упражняването на дейността му, няма за цел да задоволява нужди от общ интерес, които нямат промишлен или търговски характер.

Член 4 *Възложители*

1. За целите на настоящата директива „възложители“ са следните:
 - (1) държавни, регионални или местни органи, публичноправни органи, сдружения, които са създадени от един или няколко такива органи или от един или няколко такива публичноправни органи, както са определени в член 3, параграфи 2—4.
 - (2) публични предприятия, както е дефинирано в параграф 2 от настоящия член;
 - (3) юридически лица, които не са възлагащи органи или публични предприятия, действащи въз основа на специални или изключителни права, предоставени от компетентен орган на държава-членка,

когато възлагат концесия за извършване на една от дейностите, посочени в приложение III.

2. „Публично предприятие“ е всяко предприятие, върху което възлагащите органи могат да упражняват пряко или непряко доминиращо влияние по силата на собствеността или финансовото им участие в него, или на разпоредбите, на които се подчинява.

Доминиращо влияние от страна на възлагащите органи се предполага, когато във връзка с дадено предприятие тези органи пряко или непряко:

- а) притежават мажоритарен дял от записания капитал на това предприятие, или
- б) контролират мнозинството от гласовете, свързани с дяловете, емитирани от предприятието, или
- в) са в състояние да назначат повече от половината от членовете на административния, управителния или надзорния орган на предприятието.

3. „Специални или изключителни права“ означава права, предоставени от компетентен орган на държава-членка по силата на закони, подзакони или административни разпоредби, в резултат на които упражняването на дейностите, посочени в приложение III, е ограничено до един или повече субекти и съществено се засяга възможността на други субекти да изпълняват такава дейност.

Права, които са били предоставени чрез процедура, при която е била осигурена достатъчна публичност, и предоставянето на тези права се е основавало на обективни критерии, не представляват „специални или изключителни права“ по смисъла на настоящата директива. Такава процедура включва:

- а) процедури по обществени поръчки с предварително обявяване на конкурентно възлагане в съответствие с Директива [2004/18/ЕО или 2004/17/ЕО] или настоящата директива, или
- б) процедури съгласно други законодателни актове на Съюза, изброени в приложение IX, осигуряващи достатъчна предварителна прозрачност, за издаване на разрешения въз основа на обективни критерии.

Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 46 за промяна на списъка на законодателните актове на Съюза, изброени в приложение XI, когато това се налага поради приемане на ново законодателство на Съюза или отмяна на законодателство на Съюза.

Член 5 Прагове

1. Настоящата директива се прилага към следните концесии, стойността на които е равна или по-голяма от 5 000 000 EUR:
 - а) концесии, сключени от възложители, за извършване на една от дейностите, посочени в приложение III;
 - б) концесии, сключени от възлагащи органи.
2. За концесии за услуги на стойност равна или по-голяма от 2 500 000 EUR, но по-малка от 5 000 000 EUR, различни от социални и други специфични услуги, е в сила задължение за публикуване на обявление за възлагане на концесия в съответствие с членове 27 и 28.

Член 6 Методи за изчисление на прогнозната стойност на концесиите

1. Изчислението на прогнозната стойност на концесия се основава на общата дължима сума, без ДДС, както бъде оценена от възлагащия орган или възложителя, включително всякакви видове опции и продължения на срока на концесията.

2. Прогнозната стойност на концесия се изчислява като стойността на съвкупността от строителни работи или услуги, дори и ако са закупени чрез различни договори, когато договорите са част от единичен проект. Признаците за наличие на единичен проект могат например да се съдържат в предварителното общо планиране и замисъл от възлагащия орган или възложителя, във факта, че различните закупени елементи изпълняват единна стопанска и техническа функция или че те са логически взаимосвързани по друг начин.

Когато възлагащият орган или възложителят предвижда предоставянето на награди или плащания на кандидатите или на участниците, той ги включва при изчисляване на прогнозната стойност на концесията.

3. Изборът на метода за изчисляване на прогнозната стойност на концесия не може да се прави с цел изключване на концесията от приложното поле на настоящата директива. Проект за строителство или съвкупност от услуги не могат да се подразделят с цел да не се допусне те да попаднат в приложното поле на настоящата директива, освен ако това е оправдано по обективни причини.
4. Тази прогнозна стойност е валидна към момента, в който се пуска обявлението за концесията или в случаите, когато такова обявление не се предвижда, в момента, когато възлагащият орган или възложителят започне процедурата по възлагане на концесия, по-специално като определи съществените характеристики на предвижданата концесия.
5. По отношение на публичните концесии за строителство и концесиите за строителство изчислението на прогнозната стойност взема предвид както цената на строителството, така и общата прогнозна стойност на доставките и услугите, които се предоставят на изпълнителя от възлагащите органи или възложителите, при условие че те са необходими за изпълнението на строителството.
6. Когато предложен строеж или покупка на услуги може да доведе до възлагане на концесия под формата едновременно на отделни обособени позиции, предвид се взема общата прогнозна стойност на всички такива обособени позиции.
7. Когато общата стойност на обособените позиции е равна на предвидения в член 5 праг или го превишава, настоящата директива се прилага по отношение на възлагането на всяка отделна обособена позиция.
8. Възлагащите органи или възложителите могат да възлагат концесии за отделни обособени позиции без да прилагат предвидените в настоящата директива разпоредби, при условие че прогнозната стойност без ДДС на съответната позиция е по-ниска от 1 млн. EUR. Общата стойност обаче на обособените позиции, възложени по този начин без да се прилага настоящата директива, не може да превишава 20 % от общата стойност на всички обособени позиции, на които е било разделено предлаганото строителство или предлаганата покупка на услуги.

9. Стойността на концесиите за услуги е прогнозната обща стойност на услугите, които трябва да бъдат предоставяни от концесионера през целия срок на концесията, изчислена съгласно обективна методология, която се посочва в обявлението за концесията или в документите за концесията.

По целесъобразност основата за изчисление на прогнозната стойност на концесия е следната:

- а) за застрахователни услуги: дължимата застрахователна премия и други форми на заплащане;
 - б) за банкови и други финансови услуги: таксите, комисионите, лихвите и други форми на заплащане;
 - в) проектантски услуги: хонорарите, дължимите комисиони и други форми на заплащане;
10. Стойността на концесиите отразява както прогнозните приходи, които се очаква да постъпят от трети страни, така и сумите, които трябва да бъдат платени от възлагащия орган или от възложителя.

Член 7
Общи принципи

Възлагащите органи и възложителите третираат икономическите оператори еднакво и действат по прозрачен и пропорционален начин. Процедурата по възлагане на концесията не трябва да бъде разработена с цел тя да попадне извън приложното поле на настоящата директива или конкуренцията да бъде изкуствено ограничена.

РАЗДЕЛ II
ИЗКЛЮЧЕНИЯ

Член 8
Изключения, приложими към концесии, възложени от възлагащи органи и възложители

1. Настоящата директива не се прилага за концесии, възложени от възлагащ орган или от възложител на икономически оператор, който е възложител или сдружение на такива, въз основа на изключително право, от което се ползва икономическият оператор по силата на действаща и публикувана национална законова, подзаконова или административна разпоредба и което е предоставено в съответствие с Договора и секторното законодателство на Съюза относно управлението на мрежови инфраструктура, свързана с дейностите, посочени в приложение III.
2. Чрез дерогация от разпоредбите на параграф 1 от настоящия член, когато в секторното законодателство, посочено в параграф 1 от настоящия член, не се предвиждат конкретни секторни изисквания относно прозрачността, се прилагат изискванията на член 27, параграфи 1 и 3.

3. Настоящата директива не се прилага за концесии, които възлагащият орган или възложителят е длъжен да възложи или организира в съответствие с процедури по възлагане на обществени поръчки, установени в:

- а) международно споразумение, сключено в съответствие с Договора между държава-членка и една или повече трети държави и обхващащо строителство, доставки или услуги, предназначени за съвместно изпълнение или експлоатация на проект от подписалите държави;
- б) сключено международно споразумение във връзка с разполагането на военни части и отнасящо се до задължения на държава-членка или на трета държава;
- в) специалната процедура на международна организация.
- г) когато концесиите се финансират изцяло от международна организация или от международна финансова институция.

За всички споразумения, посочени в първа алинея, буква а), се съобщава на Комисията, която може да се допита до Консултативния комитет за обществени поръчки, посочен в член 48.

За целите на първа алинея, буква г), когато дадена концесия се съфинансира в значителна степен от международна организация или от международна финансова институция, страните вземат решение за приложимите процедури по възлагане на концесия, които са в съответствие с разпоредбите на Договора за функционирането на Европейския съюз.

4. В зависимост от условията на член 346 от Договора, настоящата директива не се прилага към възлагането на концесии в областта на отбраната и сигурността, доколкото предвидените в настоящата директива разпоредби не могат да гарантират защитата на съществените интереси във връзка със сигурността на държава-членка.

5. Настоящата директива не се прилага към концесии за услуги за:

- а) придобиването или наемането, независимо чрез какви финансови средства, на земя, съществуващи сгради или други недвижими имоти или на права във връзка с тях; настоящата директива се прилага обаче по отношение на концесии за финансови услуги, които са възложени към момента на, преди или след договора за придобиване или наемане, независимо от формата му;
- в) придобиването, разработването, продукцията или копродукцията на програмни материали, предназначени за излъчване, определено като предаване и разпространение чрез всякакви видове електронни мрежи, които се възлагат от излъчващи организации, нито за концесии за програмно време, които се възлагат на излъчващи организации;
- в) услуги по арбитраж и помирение;

- г) финансови услуги във връзка с издаването, продажбата, покупката или прехвърлянето на ценни книжа или други финансови инструменти по смисъла на Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, услуги от централни банки и операции, проведени с Европейския механизъм за финансова стабилност (ЕМФС);
- д) трудови договори;
- е) услуги по въздушен превоз въз основа на издаването на оперативен лиценз по смисъла на Регламент (ЕО) № 1008/2008¹⁷ на Европейския парламент и на Съвета¹⁸;
- ж) обществени услуги за пътнически превоз по смисъла на Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета¹⁹.

Излъчването, посочено в първа алинея, буква б), включва предаване и разпространение чрез всякакви видове електронни мрежи.

Член 9

Специфични изключения в областта на телекомуникациите

Настоящата директива не се прилага по отношение на концесии, чиято главна цел е да позволи на възлагащите органи да предоставят или експлоатират публични телекомуникационни мрежи или да предоставят на населението една или повече телекомуникационни услуги.

За целите на настоящия член:

- а) „обществена съобщителна мрежа“ означава електронна съобщителна мрежа, използвана изцяло или главно за осигуряване на обществено достъпни електронни съобщителни услуги, които подпомагат преноса на информация между крайните точки на мрежата;
- б) „електронна съобщителна мрежа“ означава предавателни системи и, когато е приложимо, комутационно или маршрутизиращо оборудване и други ресурси, включително мрежови елементи, които не са активни, които позволяват предаването на сигнали по проводници, радио, оптичен или друг електромагнитен начин, включително спътникови мрежи, фиксирани (мрежово и пакетно-комутирани, включително интернет) и мобилни наземни мрежи, електропроводни системи, доколкото са използвани за предаване на сигнали, мрежи, използвани за радио и телевизионно разпръскване, кабелни телевизионни мрежи, независимо от типа на пренасяната информация;

¹⁷ Регламент на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността.

¹⁸ ОВ L 293, 31.10.2008 г., стр. 3.

¹⁹ ОВ L 315, 3.12.2007 г.,

- в) „крайна точка на мрежата“ (КТМ) означава физическия терминал, при който абонатът получава достъп до обществена съобщителна мрежа; когато мрежите предполагат комутиране или маршрутизация, КТМ се идентифицира чрез специфичен мрежов адрес, който може да се свърже с номера или името на абоната;
- г) "електронни съобщителни услуги" са услуги, които обикновено се предоставят срещу заплащане и се състоят изцяло или главно в пренос на сигнали по електронни съобщителни мрежи, включително далекосъобщителни услуги и предавателни услуги в мрежи, използвани за разпръскване, но с изключение на услугите, при които се осигурява или осъществява редакционен контрол върху съдържанието, предавано посредством електронните съобщителни мрежи и услуги; това не включва услугите на информационното общество, както са определени в член 1 от Директива 98/34/ЕО, които не се състоят изцяло или главно в пренос на сигнали по електронни съобщителни мрежи.

Член 10

Изключения, приложими към концесии, възложени от възложители

1. Настоящата директива не се прилага по отношение на концесии, които възложителите възлагат за цели, различни от извършването на техните дейности, както са описани в приложение III, или за извършване на такива дейности в трета страна при условия, които не включват физическо използване на мрежа или географска област в рамките на Съюза.
2. По искане на Комисията или националния надзорен орган възложителите ги уведомяват за дейностите, които разглеждат като изключени. Комисията може да публикува периодично за сведение в Официален вестник на Европейския съюз списъци на категориите дейности, за които смята, че се отнася това изключване. За тази цел Комисията се съобразява с чувствителните търговски аспекти, които възложителите могат да посочат, когато изпращат тази информация.

Член 11

Концесии, възложени на свързано предприятие

1. За целите на настоящия член „свързано предприятие“ означава предприятие, чиито годишни отчети са консолидирани с тези на възложителя в съответствие с изискванията на Седмата директива на Съвета 83/349/ЕИО²⁰.
2. В случай на субекти, които не подлежат на разпоредбите на посочената директива, „свързано предприятие“ означава всяко предприятие, което:
 - а) може да бъде, пряко или непряко, под доминиращо влияние от възложителя, както е посочено в член 4, параграф 2 от настоящата директива;

²⁰ ОВ L 193, 18.7.1983 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2001/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 283, 27.10.2001 г., стр. 28).

- б) е в състояние да упражнява доминиращо влияние върху възложителя;
 - в) заедно с възложителя подлежи на доминиращо влияние на друго предприятие по силата на собственост, финансово участие или на разпоредбите, на които се подчинява.
- 3. Независимо от член 15 и при условие че изискванията на параграф 4 са изпълнени, настоящата директива не се прилага за следните концесии:
 - а) концесии, възложени от възложител на свързано предприятие,
 - б) концесии, възложени от съвместно предприятие, създадено от определен брой възложители изключително за извършване на описаните в приложение III дейности, на предприятие, което е свързано с един от тези възложители.
- 4. Параграф 3 се прилага:
 - а) за концесии за услуги, при условие че за предходните три години поне 80 % от средния оборот на свързаното предприятие по отношение на услугите като цяло произтича от предоставянето на такива услуги на предприятия, с които то е свързано;
 - в) за концесии за строителство, при условие че за предходните три години поне 80 % от средния оборот на свързаното предприятие по отношение на строителни работи като цяло произтича от предоставянето на строителни работи на предприятия, с които то е свързано.
- 5. Когато свързаното предприятие няма оборот за предходните три години поради датата, на която е създадено или е започнало дейност, е достатъчно това предприятие да докаже, по-специално посредством прогнози за дейността, че оборотът, посочен в параграф 4, буква а) или б), е достоверен.
- 6. Когато повече от едно предприятие, което е свързано с възложителя, предоставя същите или сходни услуги, доставки или строителство горните проценти, посочени в параграф 4, се изчисляват, като се вземе предвид съвкупният оборот, който съответно се създава от предоставянето на услуги, доставки или строителство от тези свързани предприятия.

Член 12

Концесии, възложени на съвместно предприятие или на възложител, който е част от съвместно предприятие

Независимо от член 15 и при условие че съвместното предприятие е било създадено за извършване на въпросната дейност за период от поне три години и че учредителният документ на съвместното предприятие предвижда влизащите в него възложители да останат част от него поне за същия период, настоящата директива не се прилага за концесии, възложени от някой от следните:

- а) от съвместно предприятие, създадено от определен брой възложители изключително за извършване на дейности по смисъла на приложение III, на един от тези възложители, или
- б) от възложител на съвместно предприятие, в което той участва. .

Член 13

Изпращане на информация от възложителите

По искане на Комисията или на националния надзорен орган възложителите им съобщават следната информация относно прилагането на член 11, параграфи 2 и 3 и на член 12.

- а) имената на заинтересованите предприятия или съвместни предприятия,
- б) естеството и стойността на съответните концесии,
- в) доказателство, което Комисията или националният надзорен орган са сметнали за необходимо, за това, че взаимоотношенията между предприятието или съвместното предприятие, на което се възлагат концесиите, и възложителя съответстват на изискванията на член 11 или 12.

Член 14

Изключване на дейности, които са непосредствено изложени на конкуренция

Настоящата директива не се прилага за концесии, възложени от възложители, ако в държавата-членка, в която се изпълняват такива концесии, дейността е непосредствено изложена на конкуренция в съответствие с членове 27 и 28 от Директива [заменила Директива 2004/17/ЕО].

Член 15

Отношения между публични органи

1. Концесия, възложена от възлагащ орган или възложител, както е посочено в член 4, параграф 1, първа алинея, на друго юридическо лице е извън приложното поле на настоящата директива, ако кумулативно са изпълнени следните условия:
 - а) възлагащият орган или възложителят упражнява върху юридическото лице контрол, подобен на този, който упражнява върху собствените си служби, и
 - б) най-малко 90 % от дейността на това юридическо лице се извършва за контролиращия възлагащ орган или възложител или за други юридически лица, контролирани от този възлагащ орган или възложител

- в) в контролираното юридическо лице няма частен дял.

За възлагащ орган или възложител, както е посочен в член 4, параграф 1, първа алинея, се счита, че упражнява върху юридическо лице контрол, подобен на този, който упражнява върху собствените си служби по смисъла на буква а) от първа алинея, ако той има решаващо влияние както върху стратегическите цели, така и върху важните решения на контролираното юридическо лице.

2. Параграф 1 важи също така и когато контролиран субект, който се явява възлагащ орган или възложител, както е посочено в член 4, параграф 1, първа алинея, възложи концесия на контролиращия го субект или на друго юридическо лице, контролирано от същия възлагащ орган, при условие че няма частен дял в юридическото лице, на което се възлага публичната концесия.
3. Възлагащ орган или възложител, както е посочен в член 4, параграф 1, първа алинея, който не упражнява контрол върху юридическо лице по смисъла на параграф 1, може да възложи концесия, без да прилага разпоредбите на настоящата директива, на юридическо лице, което той контролира съвместно с други възлагащи органи или възложители, ако са изпълнени следните условия:
 - а) възлагащите органи или възложителите, както са посочени в член 4, параграф 1, първа алинея, упражняват съвместно по отношение на юридическото лице контрол, подобен на този, който упражняват върху собствените си служби.
 - б) най-малко 90 % от дейностите на това юридическо лице се извършват за контролиращите възлагащи органи или възложители, както са посочени в член 4, параграф 1, първа алинея, или за други юридически лица, контролирани от същия възлагащ орган или възложител;
 - в) в контролираното юридическо лице няма частен дял.

За целите на буква а) се счита, че възлагащите органи или възложителите, както са посочени в член 4, параграф 1, първа алинея, съвместно контролират юридическо лице, ако кумулативно са изпълнени следните условия:

- а) органите, които вземат решения за контролираното юридическо лице, включват представители на всички участващи възлагащи органи или възложители, както са посочени в член 4, параграф 1, първа алинея;
- с) възлагащите органи или възложителите, както са посочени в член 4, параграф 1, първа алинея, са в състояние съвместно да упражняват решаващо влияние върху стратегическите цели и върху важните решения на контролираното юридическо лице;
- в) контролираното юридическо лице не преследва интереси, различни от тези на публичните органи, свързани с него;
- г) контролираното юридическо лице не извлича никакви облаги, освен възстановяването на действителни разходи по обществените поръчки на възлагащите органи.

4. Договор, сключен между два или повече възлагащи органи или възложители, както са посочени в член 4, параграф 1, първа алинея, не се разглежда като концесия по смисъла на член 2, параграф 1, първа алинея от настоящата директива, ако кумулативно са изпълнени следните условия:
- а) договoрът установява истинско сътрудничество между участващите възлагащи органи или възложители, имащо за цел съвместно изпълнение на задачите им във връзка с обществените услуги и включващо взаимни права и задължения на страните;
 - б) договoрът се подчинява единствено на съображения, свързани с обществения интерес;
 - в) участващите възлагащи органи или възложители не реализират на отворения пазар повече от 10 % от оборота си от дейностите, които имат връзка в контекста на договора;
 - г) договoрът не включва финансови преводи между участващите възлагащи органи или възложители освен тези, които съответстват на възстановяване на действителни разходи по строителството, услугите или доставките;
 - д) в никой от участващите възлагащи органи или възложители няма частни дялове.
5. Отсъствието на частни дялове, посочено в параграфи 1–4, се удостоверява в момента на възлагане на концесията или на сключване на договора.

Изключенията, предвидени в настоящия член, спират да се прилагат от момента, в който бъдат допуснати частни дялове, в резултат на което текущите концесии трябва да бъдат отворени за конкуренция посредством редовни процедури по възлагане на концесии.

РАЗДЕЛ III **ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ**

Член 16 *Срок на концесията*

Срокът на концесията се ограничава до времето, което се приема за необходимо, за да може концесионерът да си възвърне инвестициите, направени за експлоатация на строителството или услугите, и да получи оправдан доход върху вложения капитал.

Член 17 *Социални и други специфични услуги*

Договорите за социални и други специфични услуги, изброени в приложение X, които попадат в приложното поле на настоящата директива, подлежат на задължението по член 26, параграф 3 и по член 27, параграф 1.

Член 18
Смесени концесии

1. Договори, които имат за предмет както услуги, така и доставки, се възлагат в съответствие с настоящата директива, когато основният предмет на въпросния договор са услуги и когато те са концесии по смисъла на член 2, параграф 1, точка 1.
2. Концесии, които имат за свой предмет както услуги по смисъла на член 17, така и други услуги, се предоставят съобразно разпоредбите, приложими към вида услуга, която характеризира основния предмет на въпросния договор.
3. В случаите на смесени договори, посочени в параграфи 1 и 2, основният предмет се определя чрез сравнение на стойностите на съответните услуги или доставки.
4. Когато договорите имат за цел концесии, предмет на настоящата директива, както и обществени поръчки или други елементи, които не са в нейния обхват, нито са в обхвата на Директиви [заменящи Директиви 2004/17/ЕО и 2004/18], или на Директива 2009/81/ЕО, частта от договора, която представлява концесия в обхвата на настоящата директива, се възлага в съответствие с нея. Когато обаче различните части на договора обективно не могат да бъдат разделени, прилагането на настоящата директива се определя според основния предмет на договора.
5. В случай на концесии, предмет на настоящата директива, и договори, предмет на [Директива 2004/18/ЕО или 2004/17/ЕО] или Директива 2009/81/ЕО²¹, частта от договора, представляваща концесия в обхвата на настоящата директива, се възлага съгласно нейните разпоредби.

Когато различните части на такива договори обективно не могат да бъдат разделени, прилагането на настоящата директива се определя според основния предмет на съответния договор.

Член 19
Концесии, които обхващат няколко дейности

1. Концесия, която е предназначена да обхване няколко дейности, подлежи на разпоредбите, приложими към дейността, за която тя е основно предназначена.

Изборът между възлагане на една концесия и възлагане на няколко отделни концесии не може да бъде продиктуван от целта концесията да бъде изключена от приложното поле на настоящата директива.
2. Когато една от дейностите, за които е преназначена концесията, предмет на разпоредбите на настоящата директива, е включена в приложение III, а друга не е включена там, и когато обективно е невъзможно да се определи за коя дейност концесията е основно предназначена, концесията се възлага в

²¹ ОВ L 217, 20.8.2009 г., стр. 76.

съответствие с разпоредбите приложими към концесии, възлагани от възлагащи органи.

3. В случай че една от дейностите, за която е предназначен договорът или концесията, е предмет на настоящата директива, а другата не е предмет нито на настоящата директива, нито на [Директива 2004/18/ЕО или 2004/17/ЕО] или на Директива 2009/81/ЕО²² и ако е обективно невъзможно да се определи за коя от дейностите е предназначен основно договорът или концесията, договорът или концесията се възлага в съответствие с настоящата директива.

РАЗДЕЛ IV

СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ

Член 20

Запазени концесии

Държавите-членки могат да си запазят правото да участват в процедури по възлагане на концесия на защитени предприятия и икономически оператори, с които целят главно социалната и професионална интеграция на работници с увреждания и в неравностойно положение, или да предвидят такива концесии да се провеждат в контекста на програми за създаване на защитени работни места, при условие че над 30 % от служителите на тези предприятия, икономически оператори или програми са с увреждания или в неравностойно положение. Обявлението за концесията съдържа позоваване на настоящата разпоредба.

Член 21

Услуги за научноизследователска и развойна дейност

1. Настоящата директива се прилага към услуги за научноизследователска и развойна дейност с референтни номера съгласно CPV номенклатурата 73000000-2 до 73436000-7, с изключение на 73200000-4, 73210000-7 или 73220000-0, когато са изпълнени и двете условия по-долу:
 - а) изгодите се получават изключително от възлагащия орган или възложителя за ползване при провеждане на неговите собствени дела,
 - б) предоставената услуга е изцяло заплатена от възлагащия орган или възложителя.
2. Настоящата директива не се прилага за обществени концесии за услуги по научноизследователска и развойна дейност с референтни номера съгласно CPV номенклатурата 73000000-2 до 73436000-7, с изключение на 73200000-4, 73210000-7 или 73220000-0, ако едно от горните условия не е изпълнено.

²² ОВ L 217, 20.8.2009, стр. 76.

3. Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 46 във връзка с референтните номера в настоящия член, когато в настоящата директива трябва да бъдат отразени промени в CPV номенклатурата и те не предполагат промяна в приложното поле на настоящата директива.

ГЛАВА II

Принципи

Член 22

Икономически оператори

1. Икономическите оператори, които съгласно законодателството на държавата-членка, в която са установени, имат право да предоставят съответната услуга, не могат да бъдат отхвърлени единствено на основание, че съгласно законодателството на държавата-членка, в която е възложена концесията, от тях би се изисквало да бъдат физически или юридически лица.
2. От юридическите лица обаче може да бъде изискано да посочат в офертата или в заявлението имената и съответната професионална квалификация на персонала, който ще отговаря за изпълнението на въпросната концесия.
3. Групи от икономически оператори могат да подават оферти или да представят кандидатурите си.
4. Възлагащите органи и възложителите няма да включват специфични условия за кандидатстването на такива групи в процедурите по възлагане на концесия, които не са наложени на индивидуалните кандидати. Възлагащите органи и възложителите не изискват от такива групи да приемат конкретна правна форма, за да подадат заявление или оферта.

Възлагащите органи и възложителите могат да въвеждат специфични условия за изпълнението на концесия от група, стига тези условия да са оправдани от обективни причини и да са пропорционални. С тези условия може да се изиска групата да приеме конкретна правна форма, след като договорът ѝ бъде възложен, доколкото такава промяна е необходима за задоволително изпълнение на концесията.

Член 23

Номенклатури

1. Всяко позоваване на номенклатури в контекста на възлагане на концесии се прави, като се използва „Общият терминологичен речник, свързан с обществените поръчки (CPV)“, както е приет с Регламент (ЕО) № 2195/2002²³.
2. Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 46 за адаптиране на референтните номера, използвани в приложения I и X,

²³ ОВ L 340, 16.12.2002 г., стр. 1.

когато в настоящата директива трябва да бъдат отразени промени в CPV номенклатурата и те не предполагат промяна в приложното поле на настоящата директива.

Член 24 *Поверителност*

1. Освен ако в настоящата директива или в националното право относно достъпа до информация е предвидено друго и без да се засягат задълженията, свързани с обявяването на възложените договори и с информацията за кандидатите и участниците, описани в членове 27 и 35 от настоящата директива, възлагащият орган не разкрива информация, предоставена му от икономическите оператори, която те са обозначили като поверителна, включително, но не само технически или търговски тайни и поверителни аспекти на офертите.
2. Възлагащите органи или възложителите могат да налагат на икономическите оператори изисквания, имащи за цел опазване на поверителното естество на информацията, която възлагащите органи или възложителите предоставят по време на процедурата по възлагане на концесия.

Член 25 *Правила, приложими към съобщенията*

1. Освен когато използването на електронни средства е задължително съгласно член 28, параграф 2 и член 30 от настоящата директива, възлагащите органи или възложителите могат да избират между следните средства за съобщение за целия обмен на съобщения и информация:
 - а) електронни средства в съответствие с параграфи 3, 4 и 5;
 - б) обикновена поща или телефакс;
 - в) телефон в случаите и при обстоятелствата, посочени в параграф 6, или
 - г) комбинация от тези средства.

Държавите-членки могат да въведат задължително използване на електронни средства за съобщение във връзка с концесии, което надхвърля задълженията, въведени с член 28, параграф 2 и член 30 от настоящата директива.

2. Избраните средства за съобщения трябва да бъдат общодостъпни, така че да не ограничават достъпа на икономическите оператори до процедурата по възлагане на концесия.

Възлагащите органи и възложителите гарантират запазването на целостта на данните и поверителността на офертите и заявленията при всички видове съобщения, обмен и съхранение на информацията. Те проучват съдържанието на офертите и заявленията само след изтичане на крайния срок за тяхното подаване.

3. Устройствата, които ще се използват за връзка чрез електронни средства, както и техническите им характеристики следва са недискриминационни, общодостъпни и съвместими с продуктите на информационните и комуникационните технологии за общо ползване и не ограничават достъпа на икономическите оператори до процедурата по възлагане на концесия. В приложение XII са изложени техническите данни и характеристики на устройствата за електронно приемане, за които се счита, че са в съответствие с първа алинея от настоящия параграф.

Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 46 за изменение на техническите данни и характеристики, посочени в приложение XII, поради технически промени или административни съображения.

За да се осигури оперативна съвместимост на техническите формати, както и на стандартите за процесите и съобщенията, особено в трансграничен контекст, Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 46 за въвеждане на задължителна употреба на конкретни технически стандарти, най-малкото във връзка с използване на електронно подаване, електронни каталози и средства за електронно удостоверяване.

4. Възлагащите органи и възложителите могат при необходимост да изискат използване на средства, които не са общодостъпни, при условие че се предлагат алтернативни средства за достъп.

Смята се, че възлагащите органи и възложителите предлагат подходящи алтернативни средства за достъп във всяка от следните ситуации:

- а) те предлагат неограничен и пълен пряк достъп по електронен път до тези средства от датата на публикуване на обявлението в съответствие с приложение IX или от датата, на която е изпратена поканата за потвърждаване на интерес; в обявлението или поканата за потвърждаване на интерес се посочва адрес в интернет, на който тези средства са достъпни;
- б) те гарантират, че участниците, установени в държави-членки, различни от тази на възлагащия орган, имат достъп до процедурата по възлагане на концесия чрез използване на временни маркери, предоставени безплатно в интернет;
- в) те поддържат алтернативен канал за електронно подаване на оферти.

5. Правилата, приложими към устройствата за електронно изпращане и получаване на оферти и към устройствата за електронно изпращане и получаване на заявления за участие, са следните:

- а) информацията относно спецификациите, необходима за електронно изпращане на оферти и заявления за участие, включително чрез криптиране и поставяне на „времеви печати“, е на разположение на заинтересованите страни.

- б) устройствата и методите за проверка и електронен подпис отговарят на изискванията на приложение XII;
- в) възлагащите органи и възложителите уточняват нивото на защита, изисквано за електронните средства за съобщение на различните етапи на прилаганата процедура по възлагане на концесия. Нивото е пропорционално на съпътстващите рискове.
- г) когато се изискват усъвършенствани електронни подписи, както е определено в Директива 1999/93/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²⁴, възлагащите органи и възложителите приемат подписи, подкрепени с квалифицирано електронно удостоверение, посочено в доверителния списък, предвиден в Решение на Европейската комисия 2009/767/ЕО²⁵, създадени със или без използване на устройство за създаване на защитени електронни подписи, ако са изпълнени следните условия:
 - i) те трябва да определят изисквания формат за усъвършенстван електронен подпис въз основа на форматите, установени с Решение на Комисията 2011/130/ЕС²⁶ и да въведат необходимите мерки, за да могат технически да обработват тези формати;
 - ii) когато офертата е подписана с помощта на квалифицирано удостоверение, което е включено в доверителния списък, те не трябва да въвеждат допълнителни изисквания, които могат да затруднят използването на тези подписи от участниците.

6. По отношение на изпращането на заявления за участие се прилагат следните правила:

- а) заявления за участие в процедура по възлагане на концесия може да се подават в писмена форма или по телефона; във втория случай трябва да се изпрати писмено потвърждение преди изтичането на срока за получаването им;
- б) възлагащите органи или възложителите могат да поставят изискване заявления за участие, изпратени по факс, да бъдат потвърдени по пощата или по електронен път, когато това е необходимо за правно доказателство.

За целите на буква б) възлагащият орган или възложителят посочва в обявлението за концесията или в поканата за потвърждаване на интерес, че изисква заявленията за участие, изпратени по факс, да бъдат потвърдени по пощата или по електронен път и срока за изпращане на такова потвърждение.

²⁴ ОВ L 13, 19.1.2000 г., стр. 12.

²⁵ ОВ L 274, 20.10.2009 г., стр. 36.

²⁶ ОВ L 53, 26.2.2011 г., стр. 66.

7. Държавите-членки гарантират, че най-късно 5 години след датата, предвидена в член 49, параграф 1, всички процедури по възлагане на концесия по настоящата директива се провеждат чрез електронни средства за съобщение, по-специално електронно подаване, в съответствие с изискванията на настоящия член.

Това задължение не се прилага, когато използването на електронни средства би изисквало специализирани средства или формати на файлове, които не са общодостъпни във всички държави-членки по смисъла на параграф 3. Възлагащите органи или възложителите, които използват други средства за съобщение за подаване на офертите, са отговорни за това да покажат в документите за концесията, че използването на електронни средства, поради особеното естество на информацията, която трябва да бъде обменена с икономическите оператори, би изисквало специализирани средства или формати на файлове, които не са общодостъпни във всички държави-членки.

Смята се, че възлагащите органи и възложителите имат основателни причини да не изискват електронни средства за съобщение в процеса на подаване на оферти в следните случаи:

- а) поради специализираното естество на възлагането на концесията, описанието на техническите спецификации не може да бъде извършено с използване на формати за файлове, поддържани от широко използвани приложения;
 - б) приложенията, поддържащи формати на файлове, подходящи за описание на техническите спецификации, са предмет на частна лицензионна схема и възлагащият орган не може да ги предостави за изтегляне или дистанционно ползване;
 - в) приложенията, поддържащи формати на файлове, подходящи за описание на техническите спецификации, използват формати на файлове, които не могат да бъдат обработвани с други открити или предлагани за изтегляне приложения.
8. Чрез разработването на подходящи инструменти възлагащите органи могат да използват обработените по електронен път данни във връзка с процедурите за обществени поръчки, за да предотвратят, разкрият и отстранят допуснати на всеки етап грешки.

ДЯЛ II

ПРАВИЛА ЗА ВЪЗЛАГАНЕТО НА КОНЦЕСИИ

ГЛАВА I

Публикуване и прозрачност

Член 26

Обявления за концесия

1. Възлагащите органи и възложителите, които желаят да възлагат концесия, оповестяват намерението си посредством обявление за концесия.
2. Обявленията за концесия съдържат информацията, посочена в част от приложение IV и, където е целесъобразно, друга информация, сметната за полезна от възлагащия орган или възложителя, в съответствие с формата на стандартните формуляри
3. Възлагащите органи и възложителите, които желаят да възлагат концесия за социални и други специфични услуги, оповестяват намерението си за планираното възлагане на концесия, като публикуват обявление на предварителна информация, възможно най-скоро след началото на бюджетната година. Тези обявления ще съдържат информацията, посочена в приложение XIII.
4. Тези стандартни формуляри се въвеждат от Комисията. Актовете по изпълнението се приемат в съответствие с консултативната процедура, посочена в член 48.
5. Чрез дерогация от параграф 1 от възлагащия орган или от възложителя не се изисква да публикуват обявление за концесия във всеки от следните случаи:
 - а) когато не са подадени оферти или подходящи оферти или заявления в отговор на процедурата за концесия, при условие че първоначалните условия на договора за концесия не са променени съществено и при условие че бъде изпратен доклад до Комисията или до националния надзорен орган, определен съгласно член 84 от Директива [заменила Директива 2004/18/ЕО], ако те поискат това;
 - б) ако строителството или услугите могат да бъдат изпълнени само от конкретен икономически оператор, поради липса на конкуренция по технически причини, патентна защита, авторски права или други права на интелектуална собственост или защита на други изключителни права, и когато няма реална алтернатива или заместник и липсата на конкуренция не е резултат от изкуствено стесняване на параметрите на възлаганата концесия;

- в) за ново строителство или услуги, представляващи повторение на подобно строителство или услуги, поверени на икономическия оператор, на който същите възлагащи органи или възложители са възложили първоначалната концесия със задължението, посочено в параграф 1, при условие че това строителство или услуги са в съответствие с основен проект, за който е била възложена първоначалната концесия. В основния проект се посочва обхватът на евентуалните допълнителни строителни работи или услуги и условията, при които те ще бъдат възложени.

Веднага след като за първия проект бъде обявена тръжна процедура, общата прогнозна цена на последващите строителни работи или услуги се взема под внимание от възлагащите органи или възложителите, когато прилагат разпоредбите на член 5.

6. По смисъла на буква а) от първа алинея дадена оферта се смята за неподходяща, ако:

- тя е нередовна или неприемлива, и

- тя няма никаква връзка с концесията, като не е в състояние да удовлетвори нуждите на възлагащия орган или възложителя, както са посочени в документите за концесията.

Офертите се смятат за нередовни, ако не съответстват на документите за концесията или ако предложените цени са защитени от нормалната конкуренция.

Офертите се смятат за неприемливи във всеки от случаите по-долу:

- а) ако са получени след крайния срок;
- б) ако са били подадени от участници без изискваната квалификация;
- в) цената им е по-висока от бюджета на възлагащия орган или на възложителя, както е определен преди започването на процедурата по възлагане на концесия и е документиран писмено;
- г) смята се, че цените им са ненормално ниски

Член 27

Обявления за възлагане на концесия

1. Не по-късно от 48 дни след възлагането на концесията възлагащите органи и възложителите изпращат обявление за възлагането на концесията относно резултатите от процедурата по възлагане на концесия.
2. Задължението, посочено в параграф 1, важи също така и за концесиите за услуги, чиято прогнозна стойност, изчислена по метода, посочен в член 6, параграф 5, е равна или по-голяма от 2 500 000 EUR, с единственото изключение на социалните и други специфични услуги, посочени в член 17.

3. Тези обявления съдържат информацията, посочена в приложение V, а по отношение на концесии за социални и други специфични услуги – информацията, посочена в приложение VI, и се публикуват съгласно разпоредбите на член 28.

Член 28

Форма и начин на публикуване на обявленията

1. Обявленията, посочени в членове 26 и 27 и член 43, параграф 6, втора алинея, съдържат информацията, посочена в приложения IV—VI, и са във формата на стандартни формуляри, включително стандартни формуляри за поправки.

Комисията въвежда тези стандартни формуляри с изпълнителни актове, които трябва да бъдат приети в съответствие с консултативната процедура, посочена в член 48.

2. Обявленията се изготвят, предават се по електронен път на Комисията и се публикуват съгласно приложение IX. Обявленията се публикуват не по-късно от пет дена след изпращането им. Съюзът поема разходите по публикуването на обявленията от Комисията.

3. Обявленията, посочени в член 26, се публикуват без съкращения на един от официалните езици на Съюза, по избор на възлагащия орган или възложителя. Версията на този език се явява единственият автентичен текст. Резюме на основните елементи на всяко обявление се публикува на останалите официални езици.

4. Възлагащите органи и възложителите са в състояние да удостоверят датата, на която обявленията са били изпратени.

Комисията изпраща на възлагащия орган или на възложителя потвърждение за получаването на обявлението и за публикуването на изпратената информация, посочвайки датата на публикуването. Това потвърждение се явява доказателство за публикуването.

5. Възлагащите органи и възложителите могат да публикуват обявления за концесии, за които в настоящата директива няма задължително изискване за публикуване, при условие че обявленията се изпратят на Комисията по електронен път съобразно формата и процедурите за изпращане, посочени в приложение IX.

Член 29

Публикуване на национално ниво

1. Обявленията, посочени в членове 26 и 27, и съдържащата се в тях информация не се публикуват на национално ниво преди публикуването съгласно член 28.
2. Обявленията, публикувани на национално ниво, не съдържат сведения, различни от съдържащите се в обявленията, изпратени до Комисията, но в тях се посочва датата на изпращане на обявлението до Комисията.

Член 30

Достъп чрез електронни средства до документите за концесията

1. Възлагащите органи и възложителите предлагат безплатно неограничен и пълен пряк достъп чрез електронни средства до документите за концесията от датата на публикуване на обявлението в съответствие с член 28 или от датата, на която е изпратена поканата за представяне на оферти. В обявлението или поканата се посочва адресът в интернет, където тази информация е достъпна.
2. При условие че е била поискана своевременно, възлагащите органи и възложителите или компетентните ведомства предоставят допълнителна информация във връзка с документите за концесията не по-късно от шест дена преди крайния срок, определен за получаване на офертите.

ГЛАВА II

Провеждане на процедурата

РАЗДЕЛ I

СЪВМЕСТНИ КОНЦЕСИИ, СРОКОВЕ И ТЕХНИЧЕСКИ СПЕЦИФИКАЦИИ

Член 31

Съвместни концесии между възлагащи органи или възложители от различни държави-членки

1. Без да се засяга член 15, възлагащи органи или възложители от различни държави-членки могат съвместно да възлагат обществени концесии по един от начините, посочени в настоящия член.
2. Няколко възлагащи органи или възложители от различни държави-членки могат съвместно да възлагат концесия. В този случай участващите възлагащи органи или възложители сключват договор, в който определят
 - а) кои национални разпоредби ще се прилагат към процедурата по възлагане на концесия.
 - б) вътрешната организация на процедурата по възлагане на концесия, включително управлението на процедурата, поделянето на отговорностите, разпределението на строителството, доставките или услугите, които трябва да бъдат придобити и сключването на концесиите.

При определяне на приложимия национален закон съгласно буква а) възлагащите органи или възложителите могат да изберат националните разпоредби на държава-членка, в която се намира поне един от участващите органи.

3. Когато няколко възлагащи органи или възложители от различни държави-членки са създали съвместно юридическо лице, включително европейски групи

за териториално сътрудничество съгласно Регламент (ЕО) № 1082/2006 на Европейския парламент и на Съвета²⁷, участващите възлагащи органи или участващите възложители, с решение на компетентния орган, отговарящ за съвместното юридическо лице, се споразумяват за приложимите национални разпоредби за възлагане на концесия на една от следните държави-членки:

- а) националните разпоредби на държавата-членка, в която е седалището на юридическото лице;
- б) националните разпоредби на държавата-членка, в която юридическото лице извършва дейността си.

Действието на споразумението може да е безсрочно, когато това е предвидено в учредителния акт на съвместното юридическо лице, или да е ограничено във времето, да важи за конкретни видове концесии или за едно или повече отделни възлагания на концесия.

4. При липса на споразумение за определяне на приложимите правила за концесията, националното законодателство, регламентиращо възлагането на концесия, се определя според правилата по-долу:

- а) ако процедурата се провежда или управлява от един участващ възлагащ орган или участващ възложител от името на останалите, се прилагат националните разпоредби на държавата-членка на този възлагащ орган или възложител;
- б) ако процедурата не се провежда или управлява от един участващ възлагащ орган или участващ възложител от името на останалите и
 - i) се отнася до обществена концесия или концесия за строителство, възлагащите органи или възложителите прилагат националните разпоредби на държавата-членка, в която се намира по-голямата част от строителството.
 - ii) се отнася до концесия за услуги, възлагащите органи или възложителите прилагат националните разпоредби на държавата-членка, в която се предоставят по-голямата част от услугите;
- в) когато не е възможно да се определи приложимото национално право съгласно буква а) или б), възлагащите органи или възложителите прилагат националните разпоредби на държавата-членка на възлагащия орган, който покрива най-голям дял от разходите.

5. При липса на споразумение за определяне на правото, приложимо към концесията съгласно параграф 3, националното законодателство, регламентиращо процедурите по възлагане на концесия от съвместни

²⁷ ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 19.

юридически лица, създадени от няколко възлагащи органи или възложители от различни държави-членки, се определя според следните правила:

- a) когато процедурата се провежда или управлява от компетентния орган на съвместното юридическо лице, се прилагат националните разпоредби на държавата-членка, в която се намира седалището на юридическото лице.
 - б) когато процедурата се провежда или управлява от член на юридическото лице от името на това юридическо лице, се прилагат правилата, посочени в параграф 4, букви а) и б).
 - в) когато не е възможно да се определи приложимото национално право съгласно параграф 4, буква а) или б), възлагащите органи или възложителите прилагат националните разпоредби на държавата-членка, в която се намира седалището на юридическото лице.
6. Един или повече възлагащи органи или един или повече възложители могат да възлагат индивидуални концесии съгласно рамков договор, сключен от или съвместно с възлагащ орган, който се намира в друга държава-членка, при условие че рамковият договор съдържа конкретни разпоредби, даващи право на съответния възлагащ орган или възлагащи органи да възлагат индивидуалните концесии.
7. Решенията за възлагане на концесия при трансгранично възлагане на концесия са предмет на обичайните механизми за обжалване, които са предвидени в приложимия национален закон.
8. С цел да се постигне ефикасно действие на механизмите за обжалване, държавите-членки разрешават решенията на органите, пред които се обжалва по смисъла на Директива 89/665/ЕИО на Съвета²⁸ и Директива 92/13/ЕИО на Съвета, намиращи се в други държави-членки, да бъдат изцяло изпълнени по техния вътрешен законов ред, когато тези решения засягат възлагащи органи или възложители, установени на тяхна територия и участващи в съответната трансгранична процедура по възлагане на концесия.

Член 32

Технически спецификации

1. Техническите спецификации, както са определени в приложение VIII, точка 1, се включват в документите за концесията. В тях се определят характеристиките, които се изискват за строителство, услуга или доставка.

В техническите спецификации може да се съдържа позоваване на специфичния процес на производство и предоставяне на заявеното строителство, доставки или услуги или на другите етапи от неговия жизнен цикъл, както е посочено член 2, точка 14

²⁸ ОВ L 395, 3.12.2007 г. 1989, стр. 33.

В тях се уточнява също дали се изисква прехвърляне на права на интелектуална собственост.

За всички възложени концесии, предметът на които е предназначен за ползване от лица, били те представители на обществеността или персонал на възлагащ орган или възложител, техническите спецификации се разработват така, че освен в надлежно обосновани случаи да вземат под внимание критериите за достъпност за хора с увреждания или проектирането за нуждите на всички потребители.

Когато със законодателен акт на Съюза са приети задължителни стандарти за достъпност, техническите спецификации по отношение на критериите за достъпност се определят чрез позоваване на тези стандарти.

2. Техническите спецификации гарантират еднакъв достъп на икономическите оператори до процедурата по възлагане на концесия и не водят до създаване на неоправдани пречки пред излагането на концесията на конкуренция.
3. Без да се засягат задължителните национални технически стандарти, доколкото те съответстват на правото на Съюза, техническите спецификации се определят по един от следните начини:
 - а) от гледна точка на изисквания за изпълнение или функционални изисквания, включително екологични характеристики, при условие че параметрите са достатъчно прецизни, за да позволят на участниците да определят предмета на договора, а на възлагащите органи или възложителите – да възложат поръчката;
 - б) чрез препращане към техническите спецификации, определени в приложение VIII и, по ред на предпочитание, до националните стандарти, транспониращи европейски стандарти, до европейските технически одобрения, общите технически спецификации, международните стандарти, други системи за техническа справка, въведени от европейските стандартизационни органи или – когато такива не съществуват – националните стандарти, националните технически одобрения или националните технически спецификации във връзка с проектиране, изчисляване и изпълнение на строителство и употреба на продуктите. Всяко позоваване се съпътства от думите „или еквивалентно“;
 - в) от гледна точка на изискванията за изпълнение или функционалните изисквания, посочени в буква а) — с позоваване на спецификациите, посочени в буква б), като средство да се предположи съответствие с тези изисквания за изпълнение или функционални изисквания;
 - г) чрез позоваване на техническите спецификации, посочени в буква б) за определени характеристики, и чрез позоваване на изискванията за изпълнение или функционалните изисквания, посочени в буква а) – за други характеристики.

4. Освен ако това е обосновано от предмета на поръчката, техническите спецификации не могат да се позовават на конкретна марка или източник, или на специфичен процес, нито на търговска марка, патент, тип или специфичен произход или изработка, което би довело до облагодетелстване или елиминиране на определени предприятия или определени стоки. Подобно позоваване се разрешава в изключителни случаи, когато е невъзможно предметът на поръчката да се опише достатъчно точно и разбираемо съгласно параграф 3; такова позоваване се придружава от думите „или еквивалентно“.
5. Когато възлагащ орган или възложител се възползва от възможността да се позове на спецификациите, посочени в параграф 3, буква б), той не отхвърля оферта на основание, че строителството, доставките и услугите, за които се офертира, не отговарят на спецификациите, на които се е позовал, след като участникът е доказал в офертата си по подходящ начин, включително чрез доказателствените средства, посочени в член 33, че решенията, които предлага, отговарят по равностоен начин на изискванията, определени с техническите спецификации.
6. Когато възлагащ орган или възложител се възползва от възможността по параграф 3, буква а) да формулира технически спецификации от гледна точка на изискванията за изпълнение или за функционални изисквания, той не може да отхвърли оферта за строителство, стоки или услуги, които съответстват на национален стандарт, въвеждащ европейски стандарт с европейско техническо одобрение, на обща техническа спецификация, на международен стандарт или на технически еталон, установен от европейска организация по стандартизация, когато тези спецификации се отнасят до определените от него изисквания за изпълнение и за функционални изисквания.

В своята оферта участникът трябва да докаже с всички подходящи средства, включително доказателствените средства, посочени в член 33, че строителството, доставката или услугите, които предлага, отговарят на изискванията за изпълнение или за функционални изисквания, определени в техническите спецификации на възлагащия орган или възложителя.

Член 33

Доклади от изпитвания, сертификация и други доказателствени средства

1. Възлагащите органи или възложителите могат да изискат от икономическите оператори да представят доклад от изпитвания от признат орган или сертификат, издаден от такъв орган, като доказателство за съответствие с техническите спецификации.

Когато възлагащите органи изискват представяне на сертификати, издадени от признати органи, удостоверяващи съответствие с конкретна техническа спецификация, възлагащите органи приемат също сертификати и от други равностойни признати органи.

2. Възлагащите органи или възложителите приемат също така и други подходящи доказателствени средства, като техническо досие от производителя, когато въпросният икономически оператор няма достъп до сертификатите или

докладите от изпитванията, посочени в параграф 1, или възможност да ги набави в съответните срокове.

3. Признати органи по смисъла на настоящия член са лаборатории за изпитване и калибриране и органи за сертификация и проверка, акредитирани в съответствие с Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета²⁹.
4. При поискване държавите-членки предоставят на други държави-членки информация, свързана с представените доказателства и документи, с които се доказва съответствието с техническите изисквания, посочени в член 32 и в настоящия член. Компетентните органи на държавата-членка на установяване предоставят тази информация в съответствие с разпоредбите относно управлението от член 88 от (директивата заменила Директива 2004/18/ЕО).

РАЗДЕЛ II

ИЗБОР НА УЧАСТНИЦИ И ВЪЗЛАГАНЕ НА КОНЦЕСИИ

Член 34 *Общи принципи*

Концесии се възлагат въз основа на критериите, определени от възлагащия орган или възложителя в съответствие с член 39, когато кумулативно са изпълнени следните условия:

- а) офертата отговаря на изискванията, условията и критериите, изложени в обявлението за концесията или в поканата за потвърждаване на интерес и в документите за възлагане на концесията;
- б) офертата постъпва от участник, който
 - і) не е отстранен от участие в процедурата по възлагане в съответствие с член 36, параграфи 4—8, и
 - іі) отговаря на критериите за подбор, определени от възлагащия орган или възложителя в съответствие с член 36, параграфи 1—3.

Член 35 *Процедурни гаранции*

1. Възлагащите органи и възложителите посочват в обявлението за поръчката, в поканата за представяне на оферти или в документите за концесията описание на същата, критериите за възлагане и минималните изисквания, които трябва да бъдат изпълнени. Тази информация трябва да спомогне за изясняване

²⁹ ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 30.

естеството и обхвата на концесията, позволявайки на икономическите оператори да решат дали да заявят участие в процедурата по възлагане на концесия. Описанието, критериите за възлагане и минималните изисквания не се променят в хода на преговорите.

2. В хода на възлагане на концесията възлагащите органи и възложителите гарантират равнопоставеност на всички участници. По-специално те не предоставят информация по дискриминационен начин, което би могло да облагодетелства някои участници за сметка на други.
3. Винаги когато възлагащият орган и възложителят ограничава броя заявители до подходящо ниво, това се прави по прозрачен начин и въз основа на обективни критерии, които са на разположение на всички заинтересовани икономически оператори.
4. Правилата за организация на процедурата по възлагане на концесия, включително правилата за комуникацията, за етапите на процедурата и за сроковете, се установяват предварително и се съобщават на всички участници.
5. Когато възлагането на концесия предполага провеждането на преговори, възлагащите органи или възложителите спазват следните правила:
 - а) когато преговорите се провеждат след подаването на офертите, те договарят с участниците представените от тях оферти, за да ги приспособят към критериите и изискванията, посочени съгласно параграф 1;
 - б) не разкриват пред другите участници предлаганите решения или друга поверителна информация, съобщена от кандидат, участващ в преговорите, без негово съгласие. Това съгласие не може да бъде под формата на общ отказ от права, а трябва да бъде дадено във връзка с предвиджаното съобщаване на конкретни решения или на друга поверителна информация;
 - в) могат да проведат преговорите в последователни етапи с цел намаляване броя на офертите, по които ще се преговаря, чрез прилагане на критериите за възлагане, посочени в обявлението за поръчката, в поканата за представяне на оферти или в документите за концесията. Възлагащият орган посочва в обявлението за поръчката, в поканата за представяне на оферти или в документите за концесията дали е използвал тази възможност;
 - г) оценяват офертите, както са договорени въз основа на първоначално посочените критерии за възлагане;
 - д) документират официалните разисквания и другите стъпки и събития, имащи отношение към процедурата по възлагане на концесия. По-специално те осигуряват с всички подходящи средства възможност за проследяване на преговорите.
6. Възлагащите органи и възложителите уведомяват възможно най-скоро всеки кандидат и участник за взетите решения относно възлагането на концесия,

включително основанията за решение да не се сключи и да не се възложи договор, за който е било публикувано обявление за концесия, или процедурата да бъде започната наново.

7. При искане от заинтересованата страна възлагащият орган възможно най-бързо и във всички случаи в рамките на 15 дни след получаване на писмено искане, уведомява:
 - а) неуспелите кандидати относно основанията за отхвърляне на техните заявления,
 - б) неуспелите участници относно причините за отхвърлянето на офертите им, включително при случаите, посочени в член 32, параграфи 5 и 6, основанията за тяхното решение за нееквивалентност или тяхното решение, че строителството, доставките или услугите не отговарят на изискванията за изпълнение или на функционалните изисквания,
 - в) участник, който е направил допустима оферта – относно качествата и относителните предимства на избраната оферта, както и за името на спечелилия участник или страните по рамковото споразумение.
 - г) участник, който е направил допустима оферта – относно провеждането и хода на преговорите и диалога с участниците.
8. Възлагащите органи обаче могат да откажат достъп до определена информация по параграф 6, свързана с договора, когато разкриването на такава информация представлява пречка за прилагането на закона, противоречи по друг начин на обществените интереси, ощетява законните търговски интереси на икономическите оператори, били те публични или частни, или може да увреди лоялната конкуренция между тях.

Член 36

Подбор и оценка на качествата на кандидатите

1. Възлагащите органи посочват в обявлението за концесия условията за участие, свързани с:
 - а) годността за упражняване на професионалната дейност;
 - б) икономическото и финансовото състояние;
 - в) техническите и професионалните способности.

Възлагащите органи ограничават условията за участие до такива, които са подходящи да гарантират, че кандидатът или участникът има правните и финансовите качества и търговските и техническите способности да изпълни концесията, която ще се възлага. Всички изисквания следва да бъдат свързани и строго пропорционални на предмета на поръчката, отчитайки необходимостта да се осигури истинска конкуренция.

Възлагащите органи и възложителите посочват в обявлението за концесията препоръката или препоръките, които трябва да бъдат представени като доказателства за способностите на икономическия оператор. Изискванията по отношение на тези препоръки са недискриминационни и пропорционални на предмета на концесията.

2. По отношение на критериите, посочени в параграф 1, икономическият оператор може, когато е подходящо и за конкретна концесия, да разчита на капацитета на други субекти, независимо от правното естество на връзките му с тях. В този случай икономическият оператор доказва пред възлагащия орган, че през целия срок на концесията ще разполага с необходимите средства, например като представи доказателство за поетия в този смисъл ангажимент от тези предприятия. По отношение на икономическото и финансовото състояние възлагащите органи могат да изискват икономическият оператор и тези предприятия да бъдат солидарно отговорни за изпълнението на поръчката.
3. При същите условия групата от икономически оператори, посочена в член 22, има право да използва възможностите на участници в групата или на други субекти.
4. Държавите-членки приемат правила за борба с фаворизацията, корупцията и за недопускане на конфликт на интереси, като по този начин се цели да се осигури прозрачност на процедурата по възлагане и равнопоставеност на всички участници.

По отношение на конфликтите на интереси, взетите мерки не излизат извън строго необходимото за предотвратяване или премахване на установен конфликт на интереси. По-специално те позволяват отстраняване на участник или кандидат от процедурата само когато конфликтът на интереси не може да бъде ефективно преодолян по друг начин.

5. Кандидат или участник, който е осъден с влязла в сила присъда за едно от престъпленията, изброени по-долу, се отстранява от участие в концесия:
 - а) участие в престъпна организация съгласно определението в член 2, параграф 1 от Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета³⁰;
 - б) корупция, както е дефинирана в член 3 от Конвенцията за борба с корупцията, в която участват длъжностни лица на Европейските общности или длъжностни лица на държавите-членки на Европейския съюз и член 2 от Рамково решение 2003/568/ПВР на Съвета³¹, както и корупция съгласно определението в националното законодателство на възлагащия орган или икономическия оператор;
 - в) измама, по смисъла на член 1 от Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общности³²;

³⁰ ОВ L 300, 11.11.2008 г., стр. 42.

³¹ ОВ L 192, 31.7.2003 г., стр. 54.

³² ОВ L 316, 27.11.1995 г., стр. 48.

- г) терористични престъпления или престъпления, свързано с терористична дейност по смисъла съответно на членове 1 и 3 от Рамково решение 2002/475/ПВР³³, или подбuditелство, помагачество, съучастие или опит за извършване на престъпление както е посочено в член 4 от същото Рамково решение;
- д) изпиране на пари, както е дефинирано в член 1 от Директива 91/308/ЕИО на Съвета³⁴.

Задължението да бъде отстранен кандидат или участник от участие в концесия важи също така, когато директори на дружество или друго лице, притежаващо представителна власт, право на вземане на решения или контрол по отношение на кандидата или участника, са осъдени с влязла в сила присъда.

- 6. Всеки икономически оператор се отстранява от участие в концесия, ако възлагащият орган или възложителят научи за решение, което не подлежи на обжалване, отсъждащо, че не е изпълнил задължения, свързани с плащане на данъци или вноски за социално осигуряване съгласно законовите разпоредби на страната, в която е установен или съгласно разпоредбите на държавата-членка на възлагащия орган или възложителя.
- 7. Държавите-членки могат да предвидят възлагащите органи или възложителите да отстраняват от участие във възлагане на концесия икономически оператор, ако е изпълнено някое от следните условия:
 - а) ако научат за друго сериозно нарушение на разпоредби на правото на Европейския съюз или на националното право, защитаващи обществените интереси и съвместими с Договора;
 - б) ако икономическият оператор е подложен на процедура по несъстоятелност или ликвидация, ако активите му се администрат от ликвидатор или от съда, ако е сключил споразумение с кредиторите си, ако е спрял стопанската си дейност или е в подобно положение, произтичащо от подобна процедура съгласно националните закони и разпоредби;
 - в) ако икономическият оператор е проявил сериозни или трайни слабости при изпълнение на съществено изискване при предишна концесия или концесии от подобно естество със същия възлагащ орган или възложител.

За да се приложи основанието за отстраняване, посочено в първа алинея, буква в), възлагащите органи и възложителите предоставят метод за оценка на изпълнението по договорите, който се основава на обективни и измерими критерии и се прилага по систематичен, последователен и прозрачен начин. Всяка оценка на изпълнението трябва да бъде съобщавана на въпросния икономически оператор, който трябва да получи възможност да оспори констатациите и да получи съдебна защита.

³³ ОВ L 164, 22.6.2002 г., стр. 3.

³⁴ ОВ L 166, 28.6.1991 г., стр. 77.

8. Всеки кандидат или участник, който е в едно от положенията, посочени в параграфи 5—7, може да представи на възлагащия орган или възложителя доказателства, удостоверяващи надеждността му въпреки наличието на съответното основание за отстраняване.
9. Държавите-членки определят условията за прилагане на настоящия член. При поискване те предоставят на другите държави-членки информация, свързана с изброените в настоящия член основания за отстраняване. Компетентните органи в държавата-членка на установяване предоставят тази информация в съответствие с разпоредбите на член 88 от Директива [заменила Директива 2004/18/ЕО].

Член 37
Определяне на срокове

1. При определяне на сроковете за подаване на заявления за концесията и за подаване на оферти, възлагащите органи или възложителите вземат предвид по-специално сложността на концесията и времето, необходимо за изготвянето на оферти, без да се засягат минималните срокове, посочени в член 37.
2. Когато заявленията или офертите могат да се изготвят само след посещение на обекта или след преглед на място на документите в подкрепа на документите за възлагане на концесията, сроковете за представяне на заявления се продължават така, че всички заинтересовани икономически оператори да бъдат запознати с цялата информация, необходима за подготовка на заявленията или на офертите.

Член 38
Срокове за подаване на заявления за концесията

1. Когато възлагащите органи и възложителите прибегнат до концесия, срокът за подаване на заявления за концесията е не по-кратък от 52 дни, считано от датата, на която е било изпратено обявлението за концесията.
2. Срокът за приемане на офертите може да бъде съкратен с пет дни, ако възлагащият орган приеме, че офертите могат да бъдат подадени с електронни средства съгласно член 25.

Член 39
Критерии за възлагане на концесии

1. Концесиите се възлагат въз основа на обективни критерии, които осигуряват съответствие с принципите за прозрачност, недискриминация и равнопоставеност и които гарантират, че офертите се оценяват при условията на реална конкуренция, позволяващи на възлагащия орган или възложителя да определи общите икономически предимства.
2. Критериите за възлагане са свързани с предмета на концесията и не дават неограничена свобода на избор на възлагащия орган или възложителя.

Тези критерии осигуряват реална конкуренция и са съпътствани от изисквания, в резултат на които информацията, представена от участниците, може да бъде реално проверена. Възлагащите органи или възложителите проверяват реално въз основа на представените от участниците информация и доказателства, доколко офертите отговарят на критериите за възлагане.

3. Възлагащият орган или възложителят посочва в обявлението или документите за концесията относителната тежест, която определя за всеки от критериите, посочени в параграф 1, или изброява критериите в низходящ ред по важност.

4. Държавите-членки могат да предвидят възлагащите органи и възложителите да решават възлагането на концесии въз основа на критерия на икономически най-изгодната оферта в съответствие с параграф 2. Този критерий може да включва, в допълнение или към цената, или към разходите, някой от следните критерии:

а) качество, включително технологични предимства, естетични и функционални свойства, достъпност, проект съобразен с всички потребители, екологични характеристики и иновативно естество;

б) при концесии за услуги и концесии, включващи проектиране на строителство, организацията и качеството на персонала, определен за изпълнение на въпросната концесия, могат да бъдат взети под внимание, като впоследствие след възлагането на концесията този персонал може да бъде заменян само със съгласието на възлагащия орган или възложителя, който трябва да се увери, че замените осигуряват равностойна организация и качество;

в) обслужване и техническа помощ след продажбата, дата на доставка и срок на доставка или срок на завършване;

г) специфичният процес на производство и предоставяне на заявеното строителство, доставки или услуги или на другите етапи от неговия жизнен цикъл, както е посочено член 2, параграф 1, точка 14, доколкото критериите се отнасят за фактори, пряко участващи в тези процеси и характеризират специфичния процес на производство и предоставяне на заявеното строителство, доставки или услуги.

5. В случая, посочен в параграф 4, възлагащият орган или възложителят уточнява в обявлението за поръчката, в поканата за подаване на оферти или в документите за концесията относителната тежест, която той дава на всеки от избраните критерии за определяне на икономически най-изгодната оферта.

Относителната тежест може да се изрази, като се предвиди диапазон с подходящи максимални разлики.

Когато по обективни причини определянето на относителна тежест не е възможно, възлагащият орган или възложителят изброява критериите в низходящ ред по важност.

Член 40
Изчисляването на разходите през жизнения цикъл

1. Изчисляването на разходите през жизнения цикъл обхваща всички от следните разходи през жизнения цикъл на продукт, услуга или строеж, както е определен в член 2, параграф 1, точка 14:
 - а) вътрешни разходи, включително разходи свързани с придобиването (като производствени разходи), ползването (като потребление на енергия, разходи по поддръжка) и края на цикъла (като разходи за събиране и рециклиране)
 - б) външни екологични разходи, пряко свързани с жизнения цикъл, при условие че паричната им стойност може да бъде определена и проверена, което може да включва разходи във връзка с емисии на парникови газове и други замърсители и други разходи във връзка със смекчаване на изменението на климата.

2. Когато възлагащите органи оценяват разходите, използвайки подхода на изчисляване на разходите през жизнения цикъл, те посочват в документите за концесия методологията, използвана за изчисляване на разходите през жизнения цикъл. Използваната методология трябва да отговаря на всички, изброени по-долу условия:
 - а) да бъде разработена въз основа на научна информация или да се основава на други недискриминационни критерии, подлежащи на обективна проверка;
 - б) да бъде създадена за многократно или постоянно приложение;
 - в) да бъде достъпна за всички заинтересовани страни.

Възлагащите органи и възложителите разрешават на икономическите оператори да прилагат различна методология за изчисляване на разходите през жизнения цикъл на техните оферти, при условие че докажат, че използваната методология е съобразена с изискванията, предвидени в букви а), б) и в), и е равностойна на методологията, посочена от възлагащия орган или възложителя.

3. Когато обща методология за изчисляване на разходите през жизнения цикъл бъде приета като част от законодателен акт на Съюза, включително чрез делегирани актове съгласно специфичното секторно законодателство, тя се прилага, ако изчисляването на разходите през жизнения цикъл бъде включено сред критериите за възлагане, посочени в член 39, параграф 4.

В приложение II се съдържа списък на тези законодателни и делегирани актове. Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 46 във връзка с актуализацията на списъка, когато такива изменения се налагат поради приемане на ново законодателство, отмяна или промяна на такова законодателство.

ДЯЛ III

Правила за изпълнение на концесиите

Член 41

Възлагане на подизпълнители

1. В документите за концесията възлагащият орган или възложителят може да изисква или може да бъде задължен от държава-членка да изиска участникът да посочи в офертата си всеки дял от поръчката, който възнамерява да възложи на трети лица като подизпълнители, и всички предложени подизпълнители.
2. Параграф 1 не засяга въпроса за отговорността на основния икономически оператор.

Член 42

Промяна на концесии по време на техния срок

1. За целите на настоящата директива евентуална съществена промяна на разпоредбите на концесия по време на нейния срок се разглежда като ново възлагане и се изисква нова процедура по възлагане на концесия в съответствие с настоящата директива.
2. Промяна на концесия по време на нейния срок се разглежда като съществена по смисъла на параграф 1, ако в резултат на това концесията се променя съществено спрямо първоначално сключения вариант. Във всеки случай, без да се засягат параграфи 3 и 4, една промяна се разглежда като съществена, ако е изпълнено едно от следните условия:
 - а) промяната въвежда условия, които ако са били част от първоначалната процедура по възлагане на концесия, биха позволили избор на кандидати, различни от първоначално избраните, или биха позволили възлагане на концесията на друг кандидат или участник;
 - б) промяната измества икономическия баланс на концесията в полза на концесионера, или
 - в) промяната значително разширява обхвата на концесията, така че да включи доставки, услуги или строителство, които първоначално не са били част от нея.
3. Замяната на концесионера се разглежда като съществено изменение по смисъла на параграф 1.

Първа алинея обаче не се прилага в случай на универсално или частично правоприемство в положението на първоначалния изпълнител след операции по фирмено реструктуриране, несъстоятелност или въз основа на договорна клауза на друг икономически оператор, който отговаря на първоначално

установените критерии за качествен подбор, при условие че това не води до други съществени промени в концесията и няма за цел да заобиколи прилагането на настоящата директива.

4. Когато стойността на промяната може да се даде в парично изражение, промяната не се смята за съществена по смисъла на параграф 1, когато стойността ѝ не превишава праговете, описани в член 5, и когато тя е под 5 % от цената по първоначалния договор, при условие че промяната не променя общото естество на договора. Ако бъдат направени няколко последователни промени, стойността се оценява въз основа на общата стойност на последователните промени.
5. Промени на концесия не се смятат за съществени по смисъла на параграф 1, когато са били предвидени в документите за концесията в ясни, прецизни и недвусмислени клаузи или опции за преразглеждане. Тези клаузи трябва да посочват обхвата и естеството на възможните промени или опции, както и условията, при които могат да бъдат приложени. В тях не се предвиждат промени или опции, които биха променили общото естество на договора.
6. Чрез дерогация от параграф 1 при съществена промяна не се изисква нова процедура по възлагане на концесия, ако са изпълнени следните кумулативни условия:
 - а) нуждата от промяна е наложена от обстоятелства, които добросъвестен възлагащ орган или възложител не би могъл да предвиди;
 - б) промяната не променя общото естество на концесията;
 - в) за случаи на концесии, възложени от възлагащи органи, при които евентуалното увеличение на цената не е по-високо от 50 % от стойността на първоначалната концесия.

Възлагащите органи или възложителите публикуват в *Официален вестник на Европейския съюз* обявления за такива промени. Тези обявления съдържат информацията, посочена в приложение VII, и се публикуват съгласно разпоредбите на член 28.

7. Възлагащите органи и възложителите нямат право да прибегват до промени на концесията в следните случаи:
 - а) когато промяната би имала за цел да отстрани недостатъци при изпълнението от страна на изпълнителя или последиците от тях, ако това би могло да стане чрез налагане на изпълнение на договорни задължения;
 - б) когато промяната би имала за цел да неутрализира рискове от нарастване на цената в резултат на ценова нестабилност, които могат съществено да повлияят на изпълнението на договора и които са хеджирани от концесионера.

Член 43
Прекратяване на концесии

Държавите-членки гарантират, че възлагащите органи и възложителите имат възможност при условията, определени от националното право за задълженията и договорите, да прекратят концесия по време на нейния срок, ако е изпълнено едно от следните условия:

- а) изключенията, предвидени в член 15, престават да се прилагат след придобиване на частен дял в юридическото лице, на което е възложена поръчка съгласно член 15, параграф 4;
- б) промяна на концесията представлява ново възлагане по смисъла на член 42;
- в) Съдът на Европейския съюз определи в производство по член 258 от Договора, че държава-членка не е изпълнила задълженията си, произтичащи от Договорите, тъй като възлагащ орган или възложител от тази държава-членка е възложил въпросната концесия без да изпълни задълженията си, произтичащи от Договорите и от настоящата директива.

ДЯЛ V

ИЗМЕНЕНИЯ НА ДИРЕКТИВИ 89/665/ЕИО И 92/13/ЕИО

Член 44 Изменения на Директива 89/665/ЕИО

Директива 89/665/ЕИО се изменя, както следва:

1. Член 1 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя, както следва:

„1. Настоящата директива се прилага за поръчките, посочени в Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координирането на процедурите по възлагане на обществени поръчки за строителство, услуги и доставки, освен ако тези поръчки са изключени от приложението съгласно членове 10–18 от същата директива.

Настоящата директива се прилага също така за концесии, възложени от възлагащи органи, посочени в Директива [за възлагането на концесии], освен ако тези концесии са изключени от приложението в съответствие с членове 8, 9, 15 и 21 от същата директива.

Поръчки по смисъла на настоящата директива включват обществени поръчки, рамкови споразумения, обществени концесии за строителство, концесии за услуги и динамични системи за покупка.“

б) член 1, параграф 1, трета алинея се заменя, както следва:

„Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че по отношение на обществените поръчки, попадащи в приложното поле на Директива 2004/18/ЕО или Директива [за концесиите], решенията, взети от възлагащите органи, могат да бъдат ефективно преразглеждани, и по-специално колкото е възможно най-бързо в съответствие с условията, посочени в членове 2—2е от настоящата директива, с мотива, че тези решения са в нарушение на правото на Общността в областта на обществените поръчки или националните норми, транспониращи това право“.

2. Член 2а, параграф 2 се изменя, както следва:

а) първа алинея се заменя, както следва:

„Договор не може да бъде сключен след решението за възлагане на обществена поръчка, попадаща в приложното поле на Директива 2004/18/ЕО или Директива [за концесиите], преди изтичане на срок от най-малко 10 календарни дни след датата, на която решението за възлагане на поръчката е изпратено на съответните участници и кандидати, ако се използват факс или електронни

средства или, ако се използват други средства за съобщение, преди изтичане на срок от най-малко 15 календарни дни, считано от деня, следващ датата, на която решението за възлагане на поръчката е изпратено на заинтересованите участници и кандидати, или най-малко 10 календарни дни, считано от деня, следващ датата на получаване на решението за възлагане на поръчката“.

б) в четвърта алинея първото тире се заменя, както следва:

„- обобщение на съответните съображения, както е посочено в член 41, параграф 2 от Директива 2004/18/ЕО, при спазване на разпоредбите на член 41, параграф 3 от същата директива или в член 35, параграф 7 от Директивата [за концесиите], при спазване на разпоредбите на член 35, параграф 8 от същата директива, и“

3. В член 2б буква а) се заменя, както следва:

„а) ако Директива 2004/18/ЕО или Директива [за концесиите] не изисква предварително публикуване на обявление за обществена поръчка в *Официален вестник на Европейския съюз*;“

4. Член 2г се изменя, както следва:

а) в параграф 1 буква а) се заменя, както следва:

„а) ако възлагащият орган е възложил обществена поръчка без предварително публикуване на обявление за обществената поръчка в *Официален вестник на Европейския съюз*, без това да е допустимо съгласно Директива 2004/18/ЕО или Директива [за концесиите]“;

б) в параграф 4 първото тире се заменя, както следва:

„- възлагащият орган смята, че възлагането на обществена поръчка без предварително публикуване на обявление за обществената поръчка в *Официален вестник на Европейския съюз* е допустимо съгласно Директива 2004/18/ЕО или Директива [за концесиите]“;

5. Член 2е, параграф 1, буква а) се изменя, както следва:

а) първото тире се заменя, както следва:

„- възлагащият орган е публикувал обявление за възлагане на обществена поръчка съгласно член 35, параграф 4, членове 36 и 37 от Директива 2004/18/ЕО или съгласно членове 26 и 27 от Директива [за концесиите], при условие че обявлението съдържа обосновка за решението на възлагащия орган да възложи обществената поръчка без предварително публикуване на обявление за обществената поръчка в *Официален вестник на Европейския съюз*, или“;

б) след първото тире се вмъква следното тире:

„- възлагащият орган е уведомил съответните участници и кандидати за сключването на договора, при условие че тази информация съдържа обобщение

на съответните съображения, както е посочено в член 41, параграф 2 от Директива 2004/18/ЕО, при спазване на разпоредбите на член 41, параграф 3 от същата или в член 35, параграф 7 от Директивата [за концесиите], при спазване на разпоредбите на член 35, параграф 8 от същата директива. Това важи също и за случаите, посочени в член 2б, буква в) от настоящата директива;“;

6. В член 3 параграф 1 се заменя, както следва:

„1. Комисията може да приложи процедурата, предвидена в параграфи 2—5, когато преди сключване на договора тя смята, че е извършено сериозно нарушение на правото на Общността в областта на обществените поръчки в хода на процедура по възлагане на обществена поръчка, попадаща в обхвата на Директива 2004/18/ЕО или Директива [за концесиите].“

Член 45

Изменения на Директива 92/13/ЕИО

Директива 92/13/ЕИО се изменя, както следва:

1. Член 1, параграф 1 се изменя, както следва:

а) първа и втора алинеи се заменят, както следва:

„Настоящата директива се прилага за поръчките, посочени в Директива 2004/17/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координиране на процедурите по възлагане на обществени поръчки от възложители, извършващи дейност във водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги (1), освен ако тези поръчки са изключени от приложното поле на директивата в съответствие с член 5, параграф 2, членове 19—26, членове 29 и 30 или член 62 от същата директива.

Настоящата директива се прилага също така към концесии, възложени от възложители, посочени в Директива [за концесиите], освен ако тези поръчки са изключени от приложното поле на директивата в съответствие с членове 8, 10, 11, 12, 14, 15 и 21 от същата директива.“ ;

б) трета алинея се заменя, както следва:

„Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че по отношение на поръчките, попадащи в приложното поле на Директива 2004/17/ЕО или Директива [за концесиите], решенията, взети от възложителите, могат да бъдат ефективно преразглеждани, и по-специално колкото е възможно най-бързо в съответствие с условията, посочени в членове 2—2е от настоящата директива, на основание, че тези решения са нарушили правото на Общността в областта на обществените поръчки или националните норми, транспониращи това право“.

2. Член 2а, параграф 2 се изменя, както следва:

а) първа алинея се заменя, както следва:

„Договор не може да бъде сключен след решението за възлагане на обществена поръчка, попадаща в приложното поле на Директива 2004/17/ЕО или Директива [за концесиите], преди изтичане на срок от най-малко 10 календарни дни след датата, на която решението за възлагане на поръчката е изпратено на съответните участници и кандидати, ако се използват факс или електронни средства или, ако се използват други средства за съобщение, преди изтичане на срок от най-малко 15 календарни дни, считано от деня, следващ датата, на която решението за възлагане на поръчката е изпратено на заинтересованите участници и кандидати, или най-малко 10 календарни дни, считано от деня, следващ датата на получаване на решението за възлагане на поръчката“.

б) в четвърта алинея първото тире се заменя, както следва:

„- обобщение на съществените основания, както са залегнали в член 49, параграф 2 от Директива 2004/17/ЕО или в член 35, параграф 7 от Директивата [за концесиите], при спазване на разпоредбите на член 35, параграф 8 от същата директива, и“;

3. В член 2б буква а) се заменя, както следва:

„а) ако Директива 2004/17/ЕО или Директива [за концесиите] не изисква предварително публикуване на обявление в *Официален вестник на Европейския съюз*“;

4. Член 2в се заменя, както следва:

„Член 2в

Когато държава-членка предвиди, че заявление за преразглеждане на решение на възложител, взето в контекста на или във връзка с процедура по възлагане на поръчка, попадаща в обхвата на Директива 2004/17/ЕО или Директива [за концесиите], трябва да бъде подадено в рамките на определен срок, този срок трябва да е най-малко 10 календарни дни, считано от деня след датата, на която решението на възложителя е изпратено на участника или кандидата, ако се използват факс или електронни средства или ако се използват други средства за съобщение – този срок е най-малко 15 календарни дни, считано от деня следващ датата, на която решението на възложителя е изпратено на участника или кандидата, или най-малко 10 календарни дни, считано от деня, следващ датата на получаване на решението на възложителя. Съобщението с решението на възложителя до всеки участник или кандидат се придружава от обобщение на съществените основания. В случай на заявление за преразглеждане във връзка с решения, посочени в член 2, параграф 1, буква б) от настоящата директива, за които не се изисква конкретно уведомление, срокът е най-малко 10 календарни дни от датата на публикуване на въпросното решение.“

5. Член 2г се изменя, както следва:

а) в параграф 1 буква а) се заменя, както следва:

„а) ако възлагащият орган е възложил поръчка без предварително публикуване на обявление в *Официален вестник на Европейския съюз*, без това

да е допустимо съгласно Директива 2004/17/ЕО или Директива [за концесиите]“;

б) в параграф 4 първото тире се заменя, както следва:

„- възложителят смята, че възлагането на поръчка без предварително публикуване на обявление в *Официален вестник на Европейския съюз* е допустимо съгласно Директива 2004/17/ЕО или Директива [за концесиите]“;

6. В член 2е, параграф 1 буква а) се заменя, както следва:

„- възложителят е публикувал обявление за възлагане на обществена поръчка съгласно членове 43 и 44 от Директива 2004/17/ЕО или съгласно членове 26 и 27 от Директива [за концесиите], при условие че обявлението съдържа обосновка на решението на възложителя да възложи поръчката без предварително публикуване на обявление в *Официален вестник на Европейския съюз*, или

- възложителят е уведомил съответните участници и кандидати за сключването на договора, при условие че тази информация съдържа обобщение на съществените основания, както е посочено в член 49, параграф 2 от Директива 2004/17/ЕО или в член 35, параграф 7 от Директивата [за концесиите], при спазване на разпоредбите на член 35, параграф 8 от същата директива. Това важи също и за случаите, посочени в член 2б, буква в) от настоящата директива;“;

7. В член 8 параграф 1 се заменя, както следва:

‘1. Комисията може да използва процедурата, предвидена в параграфи 2—5, когато преди да бъде сключен договор смята, че е извършено сериозно нарушение на правото на Общността в областта на обществените поръчки в хода на процедура по възлагане на поръчка, попадаща в обхвата на Директива 2004/17/ЕО или Директива [за концесиите], или във връзка с член 27, буква а) от Директива 2004/17/ЕО за възложители, за които се прилага тази разпоредба‘.

ДЯЛ VI

ДЕЛЕГИРАНИ ПРАВОМОЩИЯ, ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ПРАВОМОЩИЯ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 46

Упражняване на делегираните правомощия

1. На Комисията се оправомощава да приема делегирани актове при спазване на установените в настоящия член условия.
2. Делегирането на правомощия, предвидено в член 4, параграф 3, член 21 параграф 3, член 23, параграф 2, член 25, параграф 3, член 40, параграф 3 и член 52, параграф 2, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от [датата на влизане в сила на настоящата директива].
3. Делегирането на правомощия, предвидено в член 4, параграф 3, член 21, параграф 3, член 23, параграф 2, член 25, параграф 3, член 40, параграф 3 и член 52, параграф 2, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява делегирането на правомощията, посочени във въпросното решение. То влиза в сила в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на всички делегирани актове, които вече са в сила.
4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията уведомява за това едновременно Европейския парламент и Съвета.
5. Делегиран акт, приет съгласно настоящия член, влиза в сила само ако нито Европейският парламент, нито Съветът е възразил срещу него в срок от два месеца след отправянето на уведомление до Европейския парламент и до Съвета за съответния акт или ако преди изтичането на този срок Европейският парламент и Съветът са уведомили Комисията, че няма да правят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 47

Процедура по спешност

1. Делегирани актове, приети съгласно настоящия член, влизат в сила незабавно и се прилагат, при условие че не е направено възражение в съответствие с параграф 2. В уведомлението за делегиран акт до Европейския парламент и Съвета се посочват причините за използването на процедурата по спешност.
2. Както Европейският парламент, така и Съветът могат да възразят срещу делегиран акт по реда, посочен в член 46, параграф 5. В такъв случай

Комисията незабавно отменя акта след като получи уведомлението за решението на Европейския парламент или на Съвета да възрази.

Член 48

Процедура на комитета

1. Комисията се подпомага от Консултативния комитет за обществени поръчки, създаден с Решение 71/306/ЕИО на Съвета³⁵. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия член се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 49

Транспониране

1. Държавите-членки приемат най-късно до 30 юни 2014 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазване на настоящата директива. Те съобщават незабавно на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или такова позоваване придружава официалното им публикуване. Държавите-членки определят как се извършва това позоваване.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби на националното право, които те приемат в областта, регулирана от настоящата директива.

Член 50

Преходни разпоредби

Позоваванията на член 1, параграф 3, букви а) и б) от Директива 2004/17/ЕО, на член 1, параграфи 3 и 4 и на дял III от Директива 2004/18/ЕО се тълкуват като позовавания на настоящата директива.

Член 51

Преглед

Комисията прави преглед на икономическите последици за вътрешния пазар от прилагането на посочените в член 5 прагове и докладва за него на Европейския парламент и на Съвета до 30 юни 2016 г.

³⁵ ОВ L 185, 16.8.1971 г., стр. 15.

Член 52
Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 53
Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I
СПИСЪК НА ДЕЙНОСТИТЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 2, ПАРАГРАФ 1, ТОЧКА 5³⁶

NACE, версия 1 ⁽¹⁾ Ⓛ					Код по CPV
РАЗДЕЛ E			СТРОИТЕЛСТВО		
Подразделение	Група	Клас	Предмет	Бележки	
45			Строителство	Това подразделение включва: изграждане на нови сгради и строежи, реконструкция и ремонтни работи	45000000
	45.1		Подготовка на строителната площадка		45100000
		45.11	Събаряне и разчистване на сгради; земни работи	Този клас включва: - разрушаване на сгради и други конструкции - разчистване на строителни площадки - земни работи: - изкопни работи, отстраняване на замърсен пласт от почвата, изравняване и нивелиране на строителни площадки, работи по изкопаване на канали, почистване от камъни, взривни работи и др. — работа по подготовка на участъци за добив: — отстраняване на наноси и друга подготовка на участъци за добив Този клас включва също: - отводняване на строителна площадка	45110000

³⁶

В случай на разлики в тълкуването между кодовете по CPV и NACE се прилага номенклатура CPV.

				- пресушаване на селскостопански земи и гори	
		45.12	Сондажни и пробивни работи	<p>Този клас включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сондажни, пробивни работи и вземане на проби за строителни, геофизични, геологични или подобни цели <p>Този клас изключва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сондажи за петролни или газови кладенци, вж. 11.20 - сондажи за водни кладенци, вж. 45.25 - изкопаване на шахти, вж. 45.25 - изследване на петролни и газови находища, геофизични, геологични и сеизмични проучвания, вж. 74.20 	45120000
	45.2		Строителни и монтажни работи на сгради и строителни съоръжения или на части от тях; гражданско строителство		45200000
		45.21	Строителни и монтажни работи по общо изграждане на сгради и строителни съоръжения	<p>Този клас включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изграждане на всякакви видове сгради, строителни и монтажни работи по общо изграждане - мостове, включително естакади, виадукти, тунели и подлези - преносни проводни, далекосъобщителни линии и преносни електропроводи - градски проводни, далекосъобщителни линии и преносни електропроводи; 	<p>45210000</p> <p>С изключение на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 45213316 45220000 45231000 45232000

			<p>- помощно градско строителство</p> <p>- монтаж и инсталиране на сглобяеми конструкции на място</p> <p>Този клас изключва:</p> <p>- услуги, свързани с добива на нефт и газ, вж. 11.20</p> <p>- инсталиране на завършени сглобяеми конструкции от части собствено производство, не от бетон, вж. подразделения 20, 26 и 28</p> <p>- строителни работи на стадиони, плавни басейни, спортни площадки, тенис кортове, голф игрища и други спортни съоръжения, вж. 45.23</p> <p>- строителни и монтажни работи на инсталации, вж. 45.3</p> <p>- довършителни строителни работи, вж. 45.4</p> <p>- архитектурни и инженерни услуги, вж. 74.20</p> <p>- услуги по управление на проекти, свързани със строителството, вж. 74.20</p>	
		45.22	<p>Покривни и хидроизолационни работи</p> <p>Този клас включва:</p> <p>- строителни и монтажни работи на покривни конструкции</p> <p>- работи по изпълнение на покривни покрития</p> <p>- хидроизолационни работи</p>	45261000
		45.23	<p>Строителни и монтажни работи на магистрали, пътища, самолетни писти и спортни</p> <p>Този клас включва:</p> <p>- строителни и монтажни работи на магистрали, улици, пътища, други транспортни и пешеходни трасета</p> <p>- строителство на релсови пътища</p>	<p>45212212 и DA03</p> <p>45230000</p> <p>с изключение на:</p>

			терени	<ul style="list-style-type: none"> - строителство на самолетни писти - строителни работи на стадиони, плувни басейни, спортни площадки, тенис кортове, голф игрища и други спортни съоръжения - работи по пътна маркировка <p>Този клас изключва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - земни работи, вж. 45.11. 	<ul style="list-style-type: none"> - 45231000 - 45232000 - 45234115
		45.24	Строителни и монтажни работи на хидротехнически съоръжения	<p>Този клас включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - строителни и монтажни работи на: <ul style="list-style-type: none"> - водни канали, пристанищни и брегови съоръжения, яхтени пристанища (яхтклубове), шлюзи и др. - язовири и диги - драгажни работи - строителни и монтажни работи под вода 	45240000
		45.25	Други специализирани строителни и монтажни работи	<p>Този клас включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - строителни и монтажни работи, специализирани за една дейност, обща за различни конструкции, изискващи специализирани умения или оборудване - фундиране, включително укрепване чрез пилоти - строително-пробивни работи на кладенци за вода, изкопаване на шахти - монтажни работи на метални елементи - изливане на стоманобетон - зидарски работи - монтиране и демонтиране на скелета и платформи, наемане на скелета и платформи 	<ul style="list-style-type: none"> 45250000 45262000

				<p>- изграждане на комини и промишлени пещи</p> <p>Този клас изключва:</p> <p>- даване под наем на скелета, без изграждане и демонтиране, вж. 71.32</p>	
	45.3		Строителни и монтажни работи на инсталации		45300000
		45.31	Строителни и монтажни работи на електрически и инсталации	<p>Този клас включва:</p> <p>инсталиране в сгради или в други строителни съоръжения на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - електрически инсталации и други електрически уредби - далекосъобщителни системи - системи за електрическо отопление - антени за жилищни сгради - пожароизвестителни системи - сигнално-охранителни системи - асансьори и ескалатори - гръмоотводи и др. 	<p>45213316</p> <p>45310000</p> <p>С изключение на:</p> <p>- 45316000</p>
		45.32	Изоляционни и строителни работи	<p>Този клас включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - инсталиране в сгради или в други строителни съоръжения на топлоизолация, звукоизолация и изолация от вибрации <p>Този клас изключва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - хидроизолация, вж. 45.22 	45320000
		45.33	Водопроводни работи	<p>Този клас включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - инсталиране в сгради или в други строителни съоръжения на: 	45330000

				<p>—</p> <ul style="list-style-type: none"> - водоснабдителни и канализационни инсталации - газови инсталации - отоплителни, вентилационни, охладителни или климатични инсталации и тръбопроводи - разпръсквателни системи <p>Този клас изключва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - монтаж на системи за електрическо отопление, вж. 45.31 	
		45.34	Строителни и монтажни работи на други инсталации	<p>Този клас включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - монтажни работи на осветителни и сигнализационни системи за пътища, железопътни линии, летища и пристанища - монтажни работи в сгради или в други строителни съоръжения на други инсталации 	<p>45234115</p> <p>45316000</p> <p>45340000</p>
	45.4		Довършителни строителни работи		45400000
		45.41	Полагане на мазилки	<p>Този клас включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - полагане в сгради или в други строителни съоръжения на вътрешна и външна мазилка или други облицовъчни материали 	45410000
		45.42	Монтаж на дограма	<p>Този клас включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - монтажни работи на врати, прозорци, дограма, интериорни и други завършващи елементи от дърво или други материали - довършителни работи по интериора като дървени обшивки на тавани и стени, подвижни прегради и др. 	45420000

				<p>Този клас изключва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - полагане на паркет и други дървени подови настилки, вж. 45.43 	
		45.43	Работи по полагане на подови настилки и стенни облицовки	<p>Този клас включва:</p> <p>Този клас включва: - Работи по полагане в сгради или в други строителни съоръжения на:</p> <p>—</p> <ul style="list-style-type: none"> - керамични, бетонни или каменни подови настилки и стенни облицовки - паркет и други подови покрития - гъвкави подови покрития (килими, линолеум), включително гумени или пластмасови - мозаечни, мраморни, гранитни подови настилки или стенни облицовки - тапети 	45430000
		45.44	Работи по боядисване и стъклопоставяне	<p>Този клас включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вътрешно и външно боядисване на сгради - работи по боядисване на други обекти - работи по стъклопоставяне <p>Този клас изключва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поставяне на прозорци, вж. 45.42. 	45440000
		45.45	Други довършителни строителни работи	<p>Този клас включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - монтаж на покрити плувни басейни - паропочистване, песъкоструйно почистване и друго външно почистване на сгради - други довършителни строителни работи <p>Този клас изключва:</p>	45212212 и DA04 45450000

				- вътрешно почистване на сгради и други строителни съоръжения, вж. 74.70.	
	45.5		Услуги по даване под наем на строителни машини и оборудване, с оператор		45500000
		45.50	Услуги по даване под наем на строителни машини и оборудване, с оператор	Този клас изключва: - даване под наем на строителни машини и оборудване, без оператор, вж. 71.32	45500000

(1) Регламент (ЕИО) № 3037/90 на Съвета от 9 октомври 1990 г. относно статистическата класификация на икономическите дейности в Европейската общност (ОВ L 293, 24.10.1990 г., стр. 1), последно изменен с Регламент (ЕИО) № 761/93 на Комисията (ОВ L 83, 3.4.1993 г., стр. 1).

ПРИЛОЖЕНИЕ II
СПИСЪК НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ЕС, ПОСОЧЕНО В ЧЛЕН 40,
ПАРАГРАФ 3

1. Директива 2009/33/ЕО³⁷.

ПРИЛОЖЕНИЕ III
ДЕЙНОСТИ, УПРАЖНЯВАНИ ОТ ВЪЗЛОЖИТЕЛИТЕ, КАКТО Е ПОСОЧЕНО
В ЧЛЕН 4

Разпоредбите на настоящата директива, регламентиращи концесиите, възложени от възложители, се прилагат към следните дейности:

1. По отношение на газ и топлинна енергия:
 - а) предоставяне или експлоатация на фиксирани мрежи за обществени услуги във връзка с производството, преноса или разпределението на газ или топлинна енергия;
 - б) снабдяване на такива мрежи с газ или топлинна енергия.

Снабдяването с газ или топлинна енергия на мрежи за обществени услуги от възложител, посочен в член 4, параграф 1, алинеи 2 и 3, не се смята за

³⁷ ОВ L 120, 15.5.2009 г., стр. 5.

релевантна дейност по смисъла на параграф 1, когато са изпълнени всички условия по-долу:

- в) производството на газ или топлинна енергия от съответния субект е неизбежна последица от изпълнението на дейност, различна от посочените в параграфи 2—4 от настоящото приложение;
- г) снабдяването на публичната мрежа цели само икономическата експлоатация на такова производство и не възлиза на повече от 20 % от оборота на субекта, като се взема предвид средната стойност за предходните три години, включително текущата година.

2. По отношение на електроенергията:

- а) предоставянето или експлоатацията на фиксирани мрежи, които обслужват населението във връзка с производството, преноса или разпределението на електроенергия;
- б) снабдяването с електроенергия на такива мрежи.

За целите на настоящата директива снабдяване с електроенергия включва генериране (производство) и търговия на едро с електроенергия.

Снабдяването с електроенергия на мрежи за обществени услуги от възложител, посочен в член 4, параграф 1, алинеи 2 и 3, не се смята за релевантна дейност по смисъла на параграф 1, когато са изпълнени всички условия по-долу:

- а) производството на електроенергия от съответния субект се осъществява поради това, че потреблението ѝ е необходимо за извършването на дейност, различна от посочените в параграфи 1, 3 и 4 от настоящото приложение;
- б) доставката до публичната мрежа зависи само от собственото потребление на субекта и не е превишило 30 % от неговото съвкупно производство на енергия, като се взема предвид средното за предходните три години, включително текущата година.

3. По отношение на водоснабдяването:

- а) предоставянето или експлоатацията на фиксирани мрежи, предназначени да предоставят услуга на населението във връзка с производството, преноса или разпределянето на питейна вода;
- б) снабдяването с питейна вода на такива мрежи.

Настоящата директива се прилага също към концесии, възложени или организирани от субекти, извършващи дейност от посочените по-горе, която е свързана с едно от следните:

- а) хидротехнически проекти, напояване или отводняване, при условие че количеството вода, което ще се ползва за доставката на питейна вода,

представлява повече от 20 % от съвкупния обем вода, която е предоставена чрез такива проекти или инсталации за напояване или отводняване, или

- б) отвеждане или пречистване на отпадъчни води.

Снабдяването с питейна вода на мрежи за обществени услуги от възложител, посочен в член 4, параграф 1, точки 1 и 2, не се смята за релевантна дейност по смисъла на алинея 1, когато са изпълнени всички условия по-долу:

- а) производството на питейна вода от съответния субект се осъществява поради това, че потреблението ѝ е необходимо за извършването на дейност различна от посочените в параграфи 1—4 от настоящото приложение; и
- б) снабдяването на обществената мрежа зависи само от собственото потребление на субекта и не е превишило 30 % от неговото съвкупно производство на питейна вода, като се взема предвид средното за предходните три години, включително текущата година.

- 4. Дейности във връзка с предоставянето или експлоатирането на мрежи за публични услуги в областта на железопътния транспорт, автоматизираните транспортни системи, трамвайния, тролейбусния, автобусния транспорт или въжени линии.

По отношение на транспортните услуги се приема, че съществува мрежа, когато услугата се предоставя при експлоатационни условия, определени от компетентен орган на държава-членка, като условия относно обслужваните маршрути, капацитетът, който следва да е наличен, или честотата на услугата.

- 5. Дейности, свързани с експлоатацията на географски район с цел предоставяне на летища и морски или вътрешни пристанища или други терминали на въздушни превозвачи и превозвачи по море и вътрешни водни пътища.
- 6. Дейности, свързани с предоставяне на:

- а) пощенски услуги; при условията, посочени в буква в),
- б) услуги, различни от пощенски услуги, при условие че тези услуги се предоставят от субект, който също предоставя пощенски услуги по смисъла на буква б) на втора алинея, и ако условията, посочени в член 27, параграф 1 от Директива [заменила директива 2004/17/ЕО], не са изпълнени по отношение на услугите, попадащи в обхвата на буква б) на втора алинея.

За целите на настоящата директива и без да се засяга Директива 97/67/ЕО:

„пощенска пратка“: означава адресирана пратка в окончателния вид, в който ще се пренася, независимо от теглото. Освен кореспондентските пратки, такива пратки също така обхващат например книги, каталози, вестници, периодични издания и

пощенски пакети, които съдържат стоки, които имат или нямат търговска стойност, независимо от теглото;

- а) „пощенски услуги“: означава услуги, които се състоят от обработване, подреждане, изпращане и доставка на пощенски пратки. Това включва както услуги, които влизат, така и услуги, които остават извън обхвата на универсалната пощенска услуга, организирана съгласно Директива 97/67/ЕО;
- б) „други услуги, различни от пощенски услуги“: означава услуги, предоставяни в следните области:
 - (1) услуги за обслужване на поща (услуги, които предхождат и следват изпращането, включително „разпределителни услуги в пощенски салон“),
 - (2) услуги с допълнителна стойност, свързани със и предоставени изцяло чрез електронни средства (включително защитено предаване на кодирани документи с електронни средства, адресни разпределителни услуги и предаване на регистрирана електронна поща),
 - (3) услуги относно пощенски пратки, които не са обхванати от буква а), като пряка кореспонденция, която няма означен адрес,
 - (4) финансови услуги, както е определено в CPV под референтни номера от 66100000-1 до 66720000-3 и в член 8, параграф 5, буква г), и включително по-специално парични пощенски преводи и телеграфни преводи,
 - (5) филателни услуги,
 - (6) логистични услуги (услуги, които съчетават физическо доставяне и/или складиране с други функции, които не са пощенски).

7. Дейности, свързани с експлоатация на географски район с цел:

- а) добив на нефт или газ, или
- б) търсене или добив на въглища или други изкопаеми горива.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV
ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ СЪДЪРЖА В ОБЯВЛЕНИЯТА ЗА
КОНЦЕСИИ

- 1. Наименование, идентификационен номер (когато е предвидено в националното законодателство), адрес, включително код по NUTS, телефон, телефакс, електронна поща и адрес в интернет на възлагащия орган или възложителя, а ако е различен – на службата, от която може да бъде получена допълнителна информация.

2. Вид на възлагащия орган или възложителя и основен предмет на дейност.
3. Ако заявленията трябва да съдържат оферти, електронна поща или адрес в интернет, на който спецификациите и всички подкрепящи документи ще бъдат на разположение безплатно за неограничен и пълен пряк достъп.
4. Описание на поръчката: естество и обхват на строителството, естество и количество или стойност на доставките, естество и обхват на услугите. Когато концесията е разделена на обособени позиции, тази информация се предоставя за всяка обособена позиция.
5. Референтни номера по CPV номенклатурата. Когато концесията е разделена на обособени позиции, тази информация се предоставя за всяка обособена позиция.
6. Код по NUTS за основното място на строителството в случай на концесии за строителство или код по NUTS за основното място на изпълнение на концесии за услуги; когато концесията е разделена на обособени позиции, тази информация се предоставя за всяка обособена позиция.
7. Прогнозна обща стойност на концесията(ите); когато концесията е разделена на обособени позиции, тази информация се предоставя за всяка обособена позиция, заедно с подробния метод за изчисление на прогнозната обща стойност на концесията в съответствие с член 6.
8. Когато концесията ще бъде разделена на обособени позиции, посочване на възможността да се оферира за една, за няколко или за всички обособени позиции; посочване на евентуално ограничение за броя обособени позиции, които могат да бъдат възложени на всеки отделен участник.
9. График за получаване или извършване на доставки, строителство или услуги и, доколкото е възможно – срок на концесията.
10. Условия за участие, включително:
 - а) когато е целесъобразно, се посочва дали концесията е предназначена за защитени предприятия или дали нейното изпълнение е ограничено в рамките на програми за създаване на защитени работни места,
 - б) когато е целесъобразно, се посочва дали по силата на законова, подзаконова или административна разпоредба изпълнението на услугата е запазено само за определена професия; позоваване на съответната законова, подзаконова или административна разпоредба,
 - в) списък и кратко описание на критериите за подбор; минимално(и) ниво(а) на евентуално изискваните стандарти; посочване на изискваната информация (декларации от свое име, документация).
11. Описание на използваната процедура по възлагане, ако процедурата ще се провежда на етапи – брой на кандидатите, които ще бъдат допуснати до даден

етап или ще бъдат поканени да подадат оферти, както и обективни критерии, които ще се използват за избора на въпросните кандидати.

- а) срок за подаване на заявленията
 - б) адрес, на който те трябва да бъдат изпратени
 - в) език (езици), на който (които) трябва да бъдат написани
12. Критерии, които ще се прилагат при възлагането на концесията
13. Дата на изпращане на обявлението
14. Наименование и адрес на органа, отговорен за обжалването и, когато е целесъобразно, за процедурите по посредничество. Точна информация за крайните срокове за подаване на жалби или, ако е необходимо – наименование, адрес, телефонен номер, факс номер и електронен адрес на службата, от която тази информация може да бъде получена.
15. В подходящите случаи специфични условия, на които се подчинява изпълнението на концесията.
16. Адрес, на който се предават заявленията или офертите.
17. В случай на процедури, състоящи се от един етап:
- а) крайният срок за получаване на оферти, ако е различен от крайния срок за подаване на заявления
 - б) срок, през който участникът трябва да поддържа офертата си,
 - в) дата, час и място за отваряне на офертите,
 - г) лицата, имащи право да присъстват на отварянето им.
18. В подходящите случаи се посочват изискванията и условията, свързани с използването на електронни средства за връзка.
19. Информация дали концесията е свързана с проект и/или програма, финансирана със средства на Европейския съюз.

ПРИЛОЖЕНИЕ V
ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ СЪДЪРЖА В ОБЯВЛЕНИЯТА ЗА
ВЪЗЛАГАНЕ НА КОНЦЕСИИ

I ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ СЪДЪРЖА В ОБЯВЛЕНИЯТА
ЗА ВЪЗЛАГАНЕ НА КОНЦЕСИИ, ПУБЛИКУВАНИ СЪГЛАСНО ЧЛЕН
27, ПАРАГРАФ 1

1. Наименование, идентификационен номер (когато е предвидено в националното законодателство), адрес, включително код по NUTS, телефон, телефакс, електронна поща и адрес в интернет на възлагащия орган или

възложителя, а ако е различен – на службата, от която може да бъде получена допълнителна информация.

2. Вид на възлагащия орган или възложителя и основен предмет на дейност.
3. Референтни номера по CPV номенклатурата.
4. Код по NUTS за основното място на строителството в случай на концесии за строителство или код по NUTS за основното място на изпълнение в случай на концесии за услуги;
5. Описание на поръчката: естество и обхват на строителството, естество и количество или стойност на доставките, естество и обхват на услугите. Когато концесията е разделена на обособени позиции, тази информация се предоставя за всяка обособена позиция. В подходящите случаи – описание на евентуални варианти.
6. Описание на използваната процедура по възлагане; в случай на възлагане без предварително публикуване — обосновка за това.
7. Критериите, посочени в член 39, които са били използвани за възлагане на концесия или концесии.
8. Дата на решението или решенията за възлагане на концесия;
9. Брой получени оферти за всяко възлагане, включително:
 - а) брой на офертите, получени от икономически оператори - малки и средни предприятия,
 - б) брой на офертите, получени от чужбина,
 - в) брой на офертите, получени по електронен път.
10. За всяко възлагане, наименование, адрес включително кода по NUTS, номер на телефон, телефакс, електронна поща и адрес в интернет на спечелилия(те) участник(ци) включително
 - а) информация дали спечелилият участник е малко или средно предприятие,
 - б) информация дали концесията е била възложена на консорциум.
11. Стойност и основни финансови условия на възложената концесия, включително такси и цени.
12. В подходящите случаи, за всяко възлагане – стойността и частта от концесията, която евентуално ще бъде възложена на подизпълнители – трети лица.
13. Информация дали концесията е свързана с проект и/или програма, финансирана със средства на Европейския съюз.

14. Наименование и адрес на надзорния орган и органа, който носи отговорност за обжалването, а в подходящите случаи – за процедурите по посредничество. Точна информация за крайните срокове за подаване на жалби или, ако е необходимо, наименование, адрес, телефонен номер, факс номер и електронен адрес на службата, от която тази информация може да бъде получена.
15. Дата(и) и справка(и) за предишни публикации в Официален вестник на Европейския съюз, които имат отношение към концесията(ите), обявена(и) с обявлението.
16. Дата на изпращане на обявлението.
17. Подробен метод за изчисление на прогнозната обща стойност на концесията в съответствие с член 6.
18. Всяка друга информация, която е от значение.

II. ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ СЪДЪРЖА В ОБЯВЛЕНИЯТА ЗА ВЪЗЛАГАНЕ НА КОНЦЕСИИ, ПУБЛИКУВАНИ СЪГЛАСНО ЧЛЕН 27, ПАРАГРАФ 2

1. Наименование, идентификационен номер (когато е предвидено в националното законодателство), адрес, включително код по NUTS, телефон, телефакс, електронна поща и адрес в интернет на възлагащия орган или възложителя, а ако е различен – на службата, от която може да бъде получена допълнителна информация.
2. Описание на поръчката: естество и обхват на строителството, естество и количество или стойност на доставките, естество и обхват на услугите. Когато концесията е разделена на обособени позиции, тази информация се предоставя за всяка обособена позиция.
3. Референтни номера по CPV номенклатурата.
4. Вид на възлагащия орган или възложителя и основен предмет на дейност.
5. Дата на решението или решенията за възлагане на концесия;
6. За всяко възлагане – наименование, адрес включително код по NUTS, номер на телефон, телефакс, електронна поща и адрес в интернет на икономическите оператори, на които е възложена концесията.
7. Стойност и основни финансови условия на възлагането, включително такси и цени.
8. Подробен метод за изчисление на прогнозната обща стойност на концесията в съответствие с член 6.

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ СЪДЪРЖА В ОБЯВЛЕНИЯТА ЗА ВЪЗЛАГАНЕ НА КОНЦЕСИИ ОТНОСНО КОНЦЕСИИТЕ ЗА СОЦИАЛНИ И ДРУГИ СПЕЦИФИЧНИ УСЛУГИ (ЧЛЕН 27, ПАРАГРАФ 1)

1. Наименование, идентификационен номер (когато е предвидено в националното законодателство), адрес, включително код по NUTS, телефон, телефакс, електронна поща и адрес в интернет на възлагащия орган или възложителя, а ако е различен – на службата, от която може да бъде получена допълнителна информация.
2. Вид на възлагащия орган или възложителя и основен предмет на дейност.
3. Референтен(ни) номер(а) съгласно CPV номенклатурата; когато поръчката е разделена на обособени позиции, тази информация се предоставя за всяка обособена позиция.
4. Обобщено посочване поне на естеството и количеството на услугите, а ако е приложимо, и на строителството и услугите, които се предоставят.

5. Брой на получените оферти.
6. Стойност и основни финансови условия на възлагането, включително такси и цени.
7. Наименование и адрес включително код по NUTS, телефон, телефакс, електронна поща и адрес в интернет на спечелилия(те) икономически оператор(и).
8. Всяка друга информация, която е от значение.

ПРИЛОЖЕНИЕ VII
ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ СЪДЪРЖА В ОБЯВЛЕНИЯТА ЗА
ПРОМЕНИ НА КОНЦЕСИЯ ПО ВРЕМЕ НА НЕЙНИЯ СРОК СЪГЛАСНО
ЧЛЕН 42

1. Наименование, идентификационен номер (когато е предвидено в националното законодателство), адрес, включително код по NUTS, телефон, телефакс, електронна поща и адрес в интернет на възлагащия орган или възложителя, а ако е различен – на службата, от която може да бъде получена допълнителна информация.
2. Референтен(ни) номер(а) съгласно CPV номенклатурата;
3. Код по NUTS за основното място на строителството в случай на обществени концесии за строителство или концесии за строителство или код по NUTS за основното място на доставка или изпълнение в случай на концесии за услуги;
4. Описание на концесията преди и след промяната: естество и обхват на строителството, естество и количество или стойност на доставките, естество и обхват на услугите.
5. Когато е приложимо – промяна на финансовите условия на концесията, включително свързано с изменението увеличаване на цени или такси.
6. Описание на обстоятелствата, наложили промяната.
7. Дата на решението за възлагане на концесията.
8. Където е приложимо, наименование и адрес включително код по NUTS, телефон, телефакс, електронна поща и адрес в интернет на новия икономически оператор или оператори.
9. Информация дали концесията е свързана с проект и/или програма, финансирана със средства на Европейския съюз.
10. Наименование и адрес на надзорния орган и органа, който носи отговорност за обжалването, а в подходящите случаи – за процедурите по посредничество. Точна информация за крайните срокове за подаване на жалби или, ако е необходимо, наименование, адрес, телефонен номер, факс номер и електронен адрес на службата, от която тази информация може да бъде получена.

11. Дата(и) и справка(и) за предишни публикации в Официален вестник на Европейския съюз, които имат отношение към концесията(ите), предмет на обявлението.
12. Дата на изпращане на обявлението.
13. Всяка друга информация, която е от значение.

ПРИЛОЖЕНИЕ VIII
ОПРЕДЕЛЯНЕ НА НЯКОИ ТЕХНИЧЕСКИ СПЕЦИФИКАЦИИ

По смисъла на настоящата директива:

1. „Техническа спецификация“ означава едно от следните:
 - а) при обществени концесии за строителство и концесии за строителство - съвкупността от технически предписания, съдържащи се по-специално в документите за възлагане на концесията, определящи изискваните качества на материала, продукта или доставката, за да се реализира употребата, за която е предназначен от възлагащия орган или възложителя. Тези качества обхващат нива на въздействие върху околната среда и климата, проектиране съобразно всички изисквания (включително достъп за лица с увреждания) и оценка на съответствието, показатели за изпълнение, безопасност или измерения, включително процедурите по гарантиране на качеството, терминология, символи, изпитване и методи на изпитване, опаковка, обозначаване и етикетиране, инструкции за ползване и производствени процеси и методи на всички етапи от жизнения цикъл на строителството. Те трябва да включват и правила за проектиране и остойностяване на обектите, изпитване, строителен надзор и условия за приемане на строителни обекти и технологии или методи на строителство и всички други технически условия, които възлагащият орган или възложителят е в състояние да предприеме по силата на общи или специални норми по отношение на завършено строителство и материалите или частите, вложени в него;
 - б) в случаите на концесии за услуги - спецификация в документ, който определя изискваните качества на даден продукт или услуга, като равнища на качество, равнища на въздействие върху околната среда и климата, проектиране съобразно всички изисквания (включително достъп за лица с увреждания) и оценка на съответствието, показатели на изпълнение, употреба на продукта, безопасност или измерения, включително изисквания относно продукта, що се отнася до наименованието, под което се продава този продукт, терминология, символи, изпитване и методи на изпитване, опаковка, обозначаване и етикетиране, инструкции за ползване, производствени процеси и методи на всички етапи от жизнения цикъл на доставката или услугата и процедури за оценка на съответствието;
2. „Стандарт“ означава техническа спецификация, одобрена от призната организация по стандартизация, за многократно или постоянно приложение,

съответствието с която не е задължително и която попада в една от следните категории:

- a) международен стандарт: стандарт, приет от международна организация по стандартизация и достъпен за широката общественост,
 - б) европейски стандарт: стандарт, приет от европейска организация по стандартизация и достъпен за широката общественост,
 - в) национален стандарт: стандарт, приет от национална организация по стандартизация и достъпен за широката общественост;
3. „Европейско техническо одобрение“ означава положителна техническа оценка за годността на продукт за дадено предназначение, която се основава на изпълнението на съществените изисквания във връзка със строежите, чрез присъщите характеристики на продукта и определените условия за приложението и употребата му. Европейските технически одобрения се издават от орган, който е определен за тази цел от държавата-членка;
4. „Обща техническа спецификация“ означава техническа спецификация, която е изготвена в съответствие с процедура, призната от държавите-членки, която е публикувана в Официален вестник на Европейския съюз;
5. „Технически еталон“ означава всеки документ, изготвен от европейски организации по стандартизация, различен от европейските стандарти, съгласно процедури, адаптирани към развитието на пазарните потребности.

ПРИЛОЖЕНИЕ IX **ОСОБЕНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ПУБЛИКУВАНЕТО**

1. Публикуване на обявления

Обявленията, посочени в членове 26 и 27, трябва да бъдат изпращани от възлагащите органи или възложителите до Службата за публикации на Европейския съюз и публикувани съгласно следните правила:

Обявленията, посочени в членове 26 и 27, се публикуват от Службата за публикации на Европейския съюз

Службата за публикации на Европейския съюз предоставя на възлагания орган или възложителя потвърждението, посочено в член 28, параграф 5.

2. Публикуване на допълваща или допълнителна информация

Възлагащите органи и възложителите публикуват в интернет спецификациите и допълнителната документация в тяхната цялост.

3. Формат и процедури за предаване на обявленията по електронен път

Определените от Комисията формат и процедура за предаване на обявленията по електронен път са достъпни на интернет адрес: <http://simap.europa.eu>.

ПРИЛОЖЕНИЕ X
УСЛУГИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 17

Код по CPV	Описание
7511000-4 и от 85000000-9 до 85323000-9 (с изключение на 85321000-5 и 85322000-2)	Услуги по здравеопазване и социални дейности
75121000-0, 75122000-7, 75124000-1	Административни образователни, здравни и културни услуги Услуги по задължително обществено осигуряване
75300000-9	Услуги по задължително обществено осигуряване
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Услуги по задължително обществено осигуряване, свързани със социална защита
98000000-3	Други обществени, социални и персонални услуги
98120000-0	Услуги на синдикални организации
98131000-0	Услуги на религиозни организации

ПРИЛОЖЕНИЕ XI
СПИСЪК НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,
ПОСОЧЕНО В
ЧЛЕН 4, ПАРАГРАФ 3, БУКВА Б)

Права, които са били предоставени чрез процедура, при която е била осигурена достатъчна публичност, и предоставянето на тези права се е основавало на обективни критерии, не представляват „специални или изключителни права“ по смисъла на настоящата директива. По-долу са изброени процедури, осигуряващи достатъчна предварителна прозрачност, за издаване на разрешения въз основа на други законодателни актове на Европейския съюз, които не представляват „специални и изключителни права“ по смисъла на настоящата директива:

- а) Издаване на разрешение за експлоатация на съоръжения за природен газ в съответствие с процедурите, залегнали в член 4 от Директива 98/30/ЕО.
- б) Разрешение или покана за представяне на оферти за строителство на нови мощности за производство на електроенергия съгласно разпоредбите на Директива 96/92/ЕО.

- в) Издаването в съответствие с процедурите, предвидени в член 9 от Директива 97/67/ЕО, на разрешения във връзка с пощенска услуга, която не е и няма да бъде запазена за доставчици на универсална услуга.
- г) Процедура за издаване на разрешение за извършване на дейност, включваща експлоатация на въгледороди в съответствие с Директива 94/22/ЕО.
- д) Поръчки за обществени услуги по смисъла на Регламент (ЕО) № 1370/2007, които са били възложени чрез конкурентна тръжна процедура в съответствие с член 5, параграф 3 от него.

ПРИЛОЖЕНИЕ XII
ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УСТРОЙСТВОТА ЗА ПРИЕМАНЕ НА ОФЕРТИ И
ЗАЯВЛЕНИЯ ПО ЕЛЕКТРОНЕН ПЪТ

1. Устройствата за приемане на оферти и заявления по електронен път трябва най-малкото да гарантират чрез технически средства и подходящи процедури, че:
 - а) точните дати и часове на получаване на оферти и заявления могат да бъдат определяни точно;
 - б) може да бъде гарантирано в достатъчна степен, че преди предвидения срок никой не може да има достъп до данните, изпратени съгласно тези изисквания;
 - в) ако тази забрана за достъп бъде нарушена, може да бъде гарантирано в достатъчна степен, че нарушението може лесно да бъде установено;
 - г) само оправомощени лица могат да определят или променят датите за отварянето на получените данни;
 - д) на различните етапи от процедурата по възлагане на концесия, достъпът до всички предоставени данни или до части от тях е възможен единствено при едновременно действие на оправомощени лица;
 - е) едновременното действие на оправомощени лица трябва да може да даде достъп до предадените данни едва след определената дата;
 - ж) данните, които са получени и отворени в съответствие с тези изисквания, следва да останат достъпни единствено за лица, които са оправомощени да се запознаят с тях, и
 - з) удостоверяването на офертите трябва да отговаря на изискванията, определени в настоящото приложение.

ПРИЛОЖЕНИЕ XIII
ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ СЪДЪРЖА В ОБЯВЛЕНИЯТА НА
ПРЕДВАРИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С КОНЦЕСИИТЕ ЗА
СОЦИАЛНИ И ДРУГИ СПЕЦИФИЧНИ УСЛУГИ
(както е посочено в член 26, параграф 3)

1. Наименование, идентификационен номер (когато е предвидено в националното законодателство), адрес, включително код по NUTS, телефон, телефакс, електронна поща и адрес в интернет на възлагащия орган или възложителя, а ако е различен – на службата, от която може да бъде получена допълнителна информация.
2. Когато е целесъобразно, електронна поща или адрес в интернет, на който ще бъдат на разположение спецификациите и всички подкрепящи документи.
3. Вид на възлагащия орган или възложителя и основен предмет на дейност.
4. Референтен(ни) номер(а) съгласно CPV номенклатурата; когато поръчката е разделена на обособени позиции, тази информация се предоставя за всяка обособена позиция.
5. Код по NUTS за основното място на доставка или изпълнение в случая на концесии за услуги.
6. Описание на услугите и по целесъобразност на свързаните с тях строителство и доставки, които трябва да бъдат осигурени.
7. Прогнозна обща стойност на концесията(ите); когато концесията е разделена на обособени позиции, тази информация се предоставя за всяка обособена позиция.
8. Условия за участие
9. Когато е целесъобразно, срока(овете) за уведомяване на възлагащия орган или възложителя за намерението за участие
10. Когато е целесъобразно, кратко описание на основните особености на процедурата по възлагане, които трябва да бъде приложена.
11. Всяка друга информация, която е от значение.